

UCHWAŁA NR XLI/262/2014
RADY MIEJSKIEJ W GNIEWKOWIE
z dnia 26 lutego 2014 r.

w sprawie uchwalenia „Strategii Rozwoju Gminy Gniewkowo na lata 2014-2020”

Na podstawie art.18 ust 2 pkt.6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. z 2013 r. poz. 594¹) Rada Miejska w Gniewkowie uchwala, co następuje:

§1. Uchwala się „Strategię Rozwoju Gminy Gniewkowo na lata 2014-2020” w brzmieniu ustalonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gniewkowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

PRZEWODNICZĄCY RADY

mgr Janusz Kozłowski

¹ zm. Dz. U. z 2013 r., poz. 654 i 1318

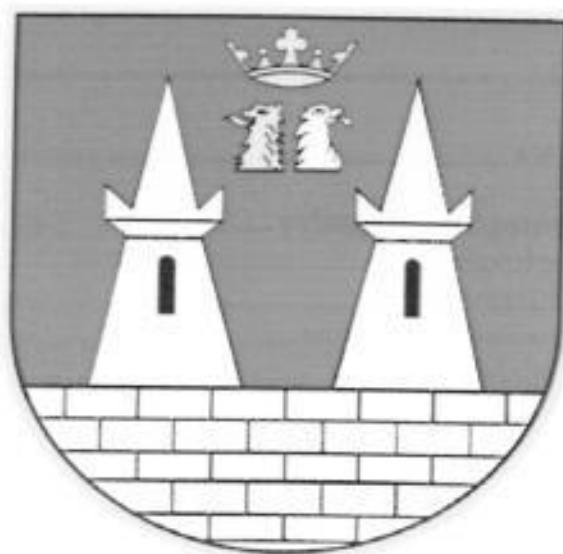
Uzasadnienie

Strategia Rozwoju Gminy na lata 2014-2020 jest podstawowym narzędziem zarządzania strategicznego gminą, jednocześnie jest dokumentem wymaganym przez instytucje udzielające wsparcia ze środków unijnych. Aktualizacja zapisów strategii jest niezbędna, ze względu na zrealizowanie większości założonych celów.

Dokument ten zawiera charakterystykę gminy, misję, wizję oraz kierunki jej dalszego rozwoju. Strategia jest dokumentem długofalowej polityki lokalnej. Wytyczne celów strategicznych i szczegółowych są podstawą do określenia konkretnych działań we wskazanym okresie czasu.

PRZEWODNICZĄCY RADY

mgr Janusz Kozłowski

***Strategia Rozwoju Gminy Gniewkowo
2014-2020***

Spis treści

WPROWADZENIE	3
I.ANALIZA STRATEGICZNA.....	4
1.Analiza potencjału strategicznego gminy	4
1.1.Gmina i społeczność lokalna.....	4
1.1.1.Środowisko naturalne.....	6
1.1.2.Mieszkańcy i problemy społeczne.....	10
1.1.3.Infrastruktura społeczna	16
1.1.3.1.Ochrona zdrowia	16
1.1.3.2.Edukacja,kultura,sport.....	17
1.1.3.3.Obiekty dziedzictwa kulturowego	21
1.1.4.Infrastruktura techniczna.....	23
1.1.4.1.Zaopatrzenie w energię.....	23
1.1.4.2.Zaopatrzenie w wodę.....	24
1.1.4.3.Usuwanie ścieków.....	24
1.1.4.4.Gospodarka odpadami stałymi	26
1.1.4.5.Telekomunikacja.....	27
1.1.5.Infrastruktura drogowa i transport.....	27
1.1.5.1.Sieć drogowa i infrastruktura towarzysząca	27
1.1.5.2.Komunikacja.....	30
1.1.6.Gospodarka i turystyka	30
1.2.Zasoby Urzędu Miejskiego	34
1.2.1. Zasoby finansowe	35
1.2.2.Zasoby kadrowe	36
1.2.4.Zasoby organizacyjne.....	36
2.Pozycjonowanie strategiczne gminy i kierunki rozwoju	37
3. TABELA ANALIZY SWOT	38
4.Określenie pozycji strategicznej gminy	42
II.WIZJA I MISJA GMINY	42
III.CELE STRATEGICZNE	43
IV.MONITOROWANIE REALIZACJI STRATEGII	47

WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Gminy Gniewkowo na lata 2014-2020 to jeden z ważniejszych dokumentów planistycznych przygotowanych przez samorząd gminy. Określono w nim kierunki rozwoju gminy i nowe wyzwania. Aktualizacja zapisów strategii jest niezbędna ze względu na zrealizowanie większości założonych celów w strategii rozwoju gminy Gniewkowo na lata 2007-2013. Analiza potencjału gminy pozwoliła na postawienie nowych celów i określenie misji, która brzmi „Przez historię do rozwoju i nowoczesności”. Jasno określona polityka władz połączona z konsekwentnym dążeniem do wytyczania długookresowych i realistycznie określonych celów rozwojowych, zapewni sprawność działania i zdolność do szybkiego reagowania na zmienne sytuacje i nowe zjawiska społeczno – gospodarcze. Dotychczas efektywne wykorzystanie środków własnych oraz z puli UE pozwoliło na podniesienie atrakcyjności gminy. Wykorzystując atuty gminy: dobre skomunikowanie, bliskość dużych ośrodków miejskich, atrakcyjność inwestycyjną i koncentrując działania na realizacji konkretnych celów strategii, będzie można uzyskać efekt synergii dający gminie możliwość poprawy, zarówno jakości infrastruktury technicznej, jak i szeroko rozumianego kapitału ludzkiego oraz wzmocnienie potencjału rolniczego gminy.

Poszczególne etapy planowania strategicznego przedstawiają się następująco:

- określenie celu strategicznego
- opracowanie planu strategicznego (STRATEGII).
- działanie zgodnie z przyjętym planem.
- kontrola osiąganych wyników ze względu na przyjęte cele.

Przyjęte w Strategii Rozwoju Gminy Gniewkowo cele strategiczne są zatem pochodną wytyczonej wizji i misji. Z tego też powodu wybrano takie, a nie inne cele strategiczne i szczegółowe. Koncentrują się one na sferze szeroko rozumianych usług społecznych, infrastrukturze społecznej oraz działaniach zmierzających do podniesienia konkurencyjności i atrakcyjności gminy dla inwestorów. Priorytetem pozostaje rozwój gospodarczy gminy.

Strategia ze swojej istoty ma charakter ogólny, ponieważ musi koncentrować się na sprawach najistotniejszych. Przedstawia uwarunkowania oraz określa cele i kierunki rozwoju. W dalszym etapie będzie podstawą do aktualizacji szczegółowych programów (Wieloletniego Planu Inwestycyjnego, Planu Rozwoju Lokalnego, Lokalnego Planu Rewitalizacji). Realizacja tych programów będzie jednocześnie realizacją strategii.

I. ANALIZA STRATEGICZNA

Analiza strategiczna jest pierwszym etapem zarządzania strategicznego i stanowi solidne podstawy do sformułowania strategii oraz jej implementacji.

W poniższej analizie zdiagnozowano następujące obszary funkcjonowania gminy:

- gminy jako miejsca funkcjonowania społeczności lokalnej;
- urzędu miejskiego jako usługodawcy i zarządcy.

1. Analiza potencjału strategicznego gminy

W analizie potencjału strategicznego wykorzystano podejście zasobowe. Taki sposób prowadzenia analizy daje szansę docenienia możliwości sukcesu tkwiącego w gminie i zarazem efektywnego wykorzystania tych możliwości.

Dla lepszego zrozumienia przedmiotu analizy dokonano podziału na dwa ściśle współistniejące obszary funkcjonowania:

- Gmina i jej społeczność traktowane jako wspólnota samorządowa i zajmowane przez nią terytorium;
- Urząd Miejski jako usługodawca i zarządca wykonujący swoje obowiązki na rzecz i dla dobra gminy.

1.1. Gmina i społeczność lokalna

Gmina miejsko – wiejska Gniewkowo położona jest w centralnej części województwa kujawsko – pomorskiego w powiecie inowrocławskim. Gmina sąsiaduje:

- od wschodu z gminą Aleksandrów Kujawski (powiat aleksandrowski);
- od południa z gminą Dąbrowa Biskupia;
- od południowego zachodu z gminą Inowrocław;
- od północy z gminą Wielka Nieszawka (powiat toruński);
- od zachodu z gminą Rojewo.

Gmina zajmuje powierzchnię 179 km², co lokuje ją wśród gmin dosyć dużych (21 lokata wśród 114 gmin województwa)

Wyszczególnienie	ha	%
Powierzchnia geodezyjna	17944	100
Użytki rolne	11248	63
Lasy i grunty leśne	4558	25
Pozostałe	2138	12

* Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Gniewkowie

W skład gminy wchodzi jedno miasto i 29 miejscowości wiejskich. Wiejska sieć osadnicza jest mocno rozdrobniona.

Poniżej przedstawiono wykaz sołectw gminy Gniewkowo wraz z liczbą ludności w każdej z nich.

Liczba ludności na dzień 31.12.2013 r.

Miejscowość	Pobyt stały	Pobyt czasowy	Razem
Gniewkowo	7015	291	7306
Bąbolin	90	10	100
Branno	30	0	30
Buczkowo	36	3	39
Chrzastowo	292	11	303
Dąblin	110	10	120
Gąski	397	5	402
Godzięba	108	0	108
Kaczkowo	113	3	116
Kawęczyn	238	9	247
Kępa Kujawska	55	0	55
Kijewo	240	7	247
Klepary	125	0	125
Lipie	415	140	555
Markowo	250	8	258
Murzynko	240	5	245
Murzynno	212	1	213
Ostrowo	230	3	233
Perkowo	72	0	72
Skalmierowice	219	2	221
Suchatówka	519	7	526
Szadłowice	405	24	429
Szpital	156	0	156
Warzyn	157	0	157
Wielowieś	545	6	551
Wierzbiczany	324	6	330
Wierzchosławice	1193	35	1228
Więclawice	292	10	302
Zajezerze	267	9	276
Żyroławice	100	0	100
RAZEM	14.445	605	15.050

* Podstawa: Dane UM Gniewkowo, Ewidencja Ludności, stan na dzień 31.12.2013 r. (ujęto pobyt czasowy)

Na dzień 30.12.2013 r. gminę zamieszkiwało 15 050 osób.

Wskaźnik zaludnienia dla całej gminy wynosił 84,01 os. /km².

Miasto Gniewkowo leży w odległości 56 km od Bydgoszczy i 23 km od Torunia. Do ośrodka powiatowego w Inowrocławiu jest 15 km.

1.1.1. Środowisko naturalne

Krajobraz i powierzchnia ziemi

Obszar gminy Gniewkowo pod względem fizyczno – geograficznym przynależy do dwóch makroregionów - Pojezierza Wielkopolskiego (mezoregion Równina Inowrocławska) i Pradoliny Toruńsko – Eberswaldzkiej (mezoregion Kotlina Toruńska) (podział wg J. Kondrackiego).

Rzeźba powierzchni gminy kształtowała się w czasie ostatniego zlodowacenia pod wpływem działalności erozyjnej i akumulacyjnej lodowca i wód fluwioglacjalnych, a w holocen w wyniku akumulacji rzecznej i eolicznej. Ukształtowanie powierzchni ziemi wykazuje wyraźną dwudzielność: północna część związana z krajobrazem terasowo – dolinno – wydмовym Kotliny Toruńskiej i południowa o cechach charakterystycznych dla wysoczyzny morenowej. Wysoczyzna morenowa zbudowana jest z glin zwartych piaszczystych. W części wschodniej występują płaskie formy akumulacji lodowcowej utworzone z piasków średnio i różnoziarnistych. Urozmaiceniem monotonnej powierzchni wysoczyzny są dwa obszary wytopiskowo – jeziorne w rejonach Odbudowanie – Buczkowo (środkowa część gminy) i Ostrowo – Stare Parcele – Błota Gąskie w części południowej gminy.

Północną część gminy zajmuje zwarty obszar piasków wodnolodowcowych wykształconych w postaci piasków drobnoziarnistych nadbudowany dużymi powierzchniami akumulacji eolicznej wykształconej w postaci zespołu wydym parabolicznych podłużnych i poprzecznych.

Gleby

Instytut Upraw, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach zakwalifikował obszar gminy Gniewkowo do dwóch regionów glebowo – rolniczych: Pradolinyowego obejmującego północne rejony gminy oraz Kujawskiego w południowej części gminy, gdzie dominują urodzajne czarne ziemie kujawskie. Wysoka jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej powoduje, że zwłaszcza na terenie regionu kujawskiego ograniczone są możliwości rozwoju osadnictwa. Wynika to z wysokiej jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej i wysokotowarowego rolnictwa. W strukturze użytków rolnych dominują grunty orne tworzące kompleksy gleb o bardzo wysokiej bonitacji. Użytki zielone dość licznie występują w części pradolinowej, tworząc łąki i pastwiska średniej i niskiej wartości rolniczej, wytworzone na glebach organogenicznych, na siedliskach bagiennych, pobagiennych i łęgowych.

Największa koncentracja gleb o bardzo wysokiej bonitacji występuje w miejscowościach Więclawice, Skalmierowice, Lipie, Wierzbiczano, a także w rejonach Kijewa, Kawęczyna i Żyroslawic.

Kopaliny

Występujące na obszarze gminy kopaliny to głównie kruszywo naturalne. Jedynym udokumentowanym i eksploatowanym złożem surowców mineralnych są złoża piasków wydymowych „Godzięba II”.

Wody powierzchniowe

Pod względem hydrograficznym obszar gminy przynależy do zlewni rzeki Wisły, jedynie najdalej położone południowo – zachodnie tereny gminy należą do rzeki Odry. Tereny gminy odwadniane są przez system rowów i cieków wodnych. Obszar źródliskowy (alimentacyjny) systemu wód powierzchniowych zlokalizowany jest w południowej części gminy, gdzie swój początek bierze m.in. Kanał Parchański.

Z większych zbiorników wody stojącej na terenie gminy należy wymienić znajdujące się w północnej części gminy jeziora Nowe i Stare.

Wody podziemne

Zachodnią część gminy zajmują 2 zasobne Główne Zbiorniki Wód Podziemnych i Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 138 Pradolina – Toruń – Eberswalde (Noteć) objętego najwyższym reżimem ochronnym oraz podlegającego wysokiej ochronie morenowego GZPW nr 148 Inowrocław – Dąbrowa o średniej głębokości ujęcia 30 m i szacunkowych zasobach dyspozycyjnych wynoszących 400 tys. m³/dobę i zbiornik nr 143 o nazwie „Subzbiornik” Inowrocław – Gniezno w utworach trzeciorzędowych, gdzie średnia głębokość ujęcia wynosi 120 m, a szacunkowe zasoby dyspozycyjne 96 tys. m³/dobę.

W kilku miejscach na terenie gminy stwierdzono występowanie wód mineralnych (m.in. w okolicach Szadłowic i pomiędzy Gąskami oraz Murzynnem). Wynika to ze struktury antyklinalnej Wału Kujawsko – Pomorskiego, z uwagi na liczne występowanie wysadów solnych na zasobie czwarto- i trzeciorzędowego piętra wodonośnego.

Największym zagrożeniem dla jakości wód podziemnych są czynniki pochodzenia antropogenicznego. Najbardziej realne to:

- ścieki surowe lub niedostatecznie oczyszczone wprowadzane do gleby i wody,
- „dzikie wysypiska”,
- przecieki z nieszczelnych zbiorników bezodpływowych - „szamb” oraz ich niezgodne z prawem opróżnianie,
- cmentarze oraz grzebowiska zwłok zwierzęcych,
- intensywne nawożenie i stosowanie środków ochrony roślin, rolnicze wykorzystywanie ścieków.

Klimat

Według podziału na strefy rolniczo – klimatyczne R. Gumińskiego rejon gminy Gniewkowo przynależy do dzielnicy środkowej. Charakteryzuje się ona najniższymi w Polsce opadami atmosferycznymi (poniżej 500 mm rocznie). Inne dane charakterystyczne klimatu przedstawiają się następująco:

- liczba dni mroźnych – 30 – 50;
- liczba dni z przymrozkami – 100 – 110;
- czas trwania pokrywy śnieżnej 30 – 60 dni;
- okres wegetacyjny roślin – 210 – 220 dni;
- średnia roczna temperatura – 7,5⁰ C (max średnia temp. lipca 17,5⁰ C, min. średnia temp. lutego – 3,1⁰ C);
- najniższe średnie wilgotności (maj) – 50 – 70%, najwyższe wilgotności (grudzień – listopad) – 85 – 90%;
- ilość dni pochmurnych – 140, średnie roczne zachmurzenie wynosi 6,0 – 6,6 stopnia pokrycia nieba;
- dominujące kierunki wiatrów – zachodnie i południowo – zachodnie.

Szata roślinna

Środowisko przyrodnicze terenu gminy Gniewkowo charakteryzuje się dużą bioróżnorodnością, co uwidacznia się m.in. obecnością wielu roślin rzadkich i chronionych. Świat roślin i zwierząt jest uwarunkowany różnymi typami środowisk. Jest typowy zarówno dla obszarów wysoczyzny morenowej użytkowanej rolniczo, jak i dla obszarów zalesionych i nieużytków. Największa różnorodność flory i fauny występuje w

lasach i na terenach podmokłych. Stosunkowo liczne reprezentowane są we florze gatunki roślin rosnących w borach, na łąkach, na torfowiskach. Do torfowiskowych gatunków reliktowych występujących na terenie gminy zaliczana jest m.in. gwiazdnica grubolistna, turzyca strunowa, wierzba borówkolistna, wierzba śniada, fiołek torfowy, brzoza niska. Najcenniejsze przyrodniczo obszary zostały objęte ochroną jako obszary chronionego krajobrazu.

Duże znaczenie przyrodnicze i krajobrazowe posiadają zadrzewienia śródpolne i przydrożne. Są miejscem bytowania wielu gatunków zwierząt. Na wysoczyźnie oprócz drobnych ssaków licznie reprezentowana jest ornitofauna. Częstym ptakiem na terenach gminy jest bocian biały. Na polach uprawnych pospolicie występują: jaskółka, przepiórka, bażant, kuropatwa i inne. Tereny leśne i obrzeża lasów to miejsca bytowania, żerowania i rozrodu ptaków drapieżnych.

Szate roślinną uzupełniają tereny pełniące funkcję użytków ekologicznych (torfowiska, bagna, nieużytkowane łąki, trzcinowiska) oraz drzewa przydrożne śródpolne przydomowe, cmentarne i parków wiejskich. Na szczególną uwagę zasługuje obszar tzw. Bagien „Gąskich i Ostrowskich”. Jest to teren o zdecydowanie największej bioróżnorodności na terenie gminy Gniewkowo. Z tego względu w celu zachowania całego ekosystemu torfowiska i przyległych terenów leśnych wskazane byłoby podniesienie rangi ochrony tego obszaru.

Lasy na terenie gminy zajmują powierzchnię 4558 ha, w tym 11,65 ha na terenie miasta, co stanowi 25% ogólnej powierzchni gminy. Lasy w przeważającej części są publiczne i znajdują się w zarządzie Lasów Państwowych we władaniu Nadleśnictwa Gniewkowo. Największe kompleksy leśne położone są w północnej części gminy w sołectwie Suchatówka, na południu sołectwa Ostrowo i częściowo w Kijewie. Z poszczególnych gatunków drzew najwięcej powierzchni zajmują sosna, brzoza dąb, olcha a w dalszej kolejności jesion, akacja, świerk, buk, topola, grab i lipa. Dominują siedliska borowe, wśród których najważniejszy jest bór świeży. Przeciętna zasobność na 1 ha powierzchni zalesionej wynosi ok. 205 m³. Lasy Nadleśnictwa Gniewkowo wchodzi w skład kompleksu leśnego Puszczy Bydgoskiej, ciągnącego się od Torunia do Nakła stanowiącego własność państwową jako tzw. dawne bory królewskie. Ze względu na położenie pomiędzy dużymi ośrodkami miejskimi i specyficzne ukształtowanie terenu - wielkie kompleksy wydm śródlądowych, prawie całość lasów nadleśnictwa to lasy ochronne. Z podobnych względów większość lasów uznano za obszar chronionego krajobrazu.

Największe kompleksy gruntów predysponowanych do zalesienia znajdują się we wsiach: Godzięba, Kępa Kujawska i Kijewo. Zalesienie terenów włączonych do kompleksów leśnych może zwiększyć lesistość gminy nawet o 4-5%. Ponadto gmina objęta jest wojewódzkim programem zwiększenia lesistości, w ramach którego przewiduje się zalesić łącznie 238 ha, do 2020 - 103 ha. Potrzeba zalesień wynika ze specyfikacji terenów gminy zagrożonych deficytem wody i objętych procesem stepowienia gleb.

Oprócz zasobów leśnych na uwagę zasługują także parki podworskie. Oprócz znaczenia historycznego parki te pełnią ważną funkcję ekologiczną wzbogacając i urozmaicając środowisko przyrodnicze krajobrazu rolniczego na obszarach wiejskich. Niestety część parków jest zaniedbana, drzewostan jest degradowany a układ przestrzenny rzadko czytelny.

Na terenie gminy parki znajdują się w miejscowościach: Gniewkowo, Branno, Bąbolin, Kaczkowo, Kawęczyn, Lipie, Markowo, Murzynno, Skalmierowice, Szadłowice, Warzyn, Wielowieś, Wierzbiczany, Wierzchosławice i Więclawice.

Na szczególną uwagę zasługuje drzewostan parków w Kawęczynie, Szadłowicach, Markowie, Brannie i Kaczkowie. Parki we wsiach: Kaczkowo, Kawęczyn, Lipie, Markowo, Wierzbiczany, Wierzchosławice i Więclawice są wpisane do rejestru zabytków. Parki te podlegają ochronie na mocy przepisów ustawy o zabytkach i opiece nad nimi. Wymagają rewaloryzacji zarówno drzewostanu jak i układu przestrzennego. Samorząd gminny jest właścicielem parków w Gniewkowie (miejski) i we wsi Murzynno oraz Markowo.

Uwarunkowania ochrony środowiska

Na obszarze gminy Gniewkowo znajdują się zarówno wieloprzestrzenne formy ochrony krajobrazu, jak i formy indywidualnej ochrony przyrody.

Północna część gminy Gniewkowo znajduje się w obrębie międzynarodowego korytarza ekologicznego doliny Wisły (wg projektu ECONET), odgrywającego niezwykle ważną rolę w systemie ochrony przyrody. Obejmuje on obszar Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej, która stanowi łącznik pomiędzy obszarami węzłowymi w środkowej i zachodniej części Polski. Jednocześnie korytarz ten stanowi najważniejszy łącznik ekologiczny pomiędzy Europą Wschodnią i Zachodnią. W waloryzacji korytarza ekologicznego Polski pradolina i dolina Wisły uzyskała rangę najwyższą, a w jej obrębie - odcinek związany z Kotliną Toruńską - zaliczony został do terenów o wysokiej II kategorii (duża wartość przyrodnicza i dobre warunki do pełnienia funkcji korytarza).

Na terenie gminy Gniewkowo nie znajdują się żadne uznane rezerваты przyrody ani parki krajobrazowe.

Część obszaru gminy znajduje się w granicach obszarów chronionego krajobrazu. Są to wyróżniające się przyrodniczo i krajobrazowo tereny o zróżnicowanych typach ekosystemów, chronione ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z masową turystyką i wypoczynkiem lub ze względu na istniejące bądź odtwarzane korytarze ekologiczne. Na terenie gminy Gniewkowo znajdują się fragmenty dwóch obszarów chronionego krajobrazu. Te dwa obszary zostały wyznaczone Rozporządzeniem Nr 9/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 14 czerwca 1991 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Bydgoskiego nr 17, poz. 127 ze zmianą Nr 10 z 1994 r., poz. 102). Północna część gminy znajduje się w obszarze „Obszaru Wydm Kotliny Toruńsko-Bydgoskiej – część wschodnia”. Obejmuje on w większości najwyższą terasę Pradoliny Wisły z jednym z największych w Polsce pól wydmy porośniętych zwartym kompleksem borów na siedlisku boru świeżego. Wydmę te porastają zwarte kompleksy leśne zdominowane przez monokultury sosnowe ze słabym podszytem jałowca, jarzębiny, borówki brusznicy i wrzosu, które dodatkowo pełnią funkcję lasów glebochronnych. W południowej części gminy znajduje się część „Obszaru Chronionego Krajobrazu Lasów Balczewskich”. Obejmuje on system rozległych mokradeł i bagien tzw. „Gąskich” i „Ostrowskich” spełniających ważną rolę w retencji wodnej Kujaw. Pokryte są one siedliskami wilgotnymi i bagiennymi, a wśród drzewostanu dominują olchy, topole, sosny, świerki i wierzby. Ten zwarty kompleks leśny pełni z kolei funkcję wodochronną.

Łączna powierzchnia obu obszarów chronionego krajobrazu na terenie gminy Gniewkowo wynosi 4150 ha, co stanowi 24,4% ogólnej powierzchni gminy.

Poza tym w skład systemu przyrodniczego gminy wchodzi objęte również ochroną prawną użytki ekologiczne, pomniki przyrody i parki - miejski oraz podworskie.

Pomniki przyrody

Celem ochrony pomników przyrody, zarówno ożywionej, jak i nieożywionej jest zachowanie, ze względów naukowych i dydaktycznych, tworów przyrody odznaczających się indywidualnymi i niepowtarzalnymi cechami. Na terenie gminy

Gniewkowo zinwentaryzowano 31 pomników przyrody z czego: 6 znajduje się w Gniewkowie, 2 w Markowie, 4 w Brannie, 12 w Kawęczynie, 4 w Murzynie i 3 w Szadłowicach.

W stosunku do ww. drzew wprowadzono ochronę polegającą na stosowaniu zakazów ich wycinania, niszczenia lub uszkodzania, zrywania pączków, kwiatów, owoców i liści, zanieczyszczania terenu w pobliżu drzew, umieszczania tablic, napisów i innych znaków oraz wznoszenia budowli w ich pobliżu.

1.1.2. Mieszkańcy i problemy społeczne

Wielkość populacji

Demografia jest ważnym czynnikiem wpływającym na tempo rozwoju społeczno – gospodarczego. Najważniejsze cechy demograficzne, które mają wpływ na możliwości rozwojowe gminy to:

- utrzymanie się średniego wskaźnika gęstości zaludnienia;
- dynamiczna struktura wieku ekonomicznego ludności z zaznaczającym się spadkiem udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym, spadającym procentowym udziałem ludności w wieku produkcyjnym i występowanie wzrostowego trendu procentowego udziału ludności w wieku poprodukcyjnym;
- zachowanie równowagi pomiędzy płciami;
- dodatni poziom przyrostu naturalnego.

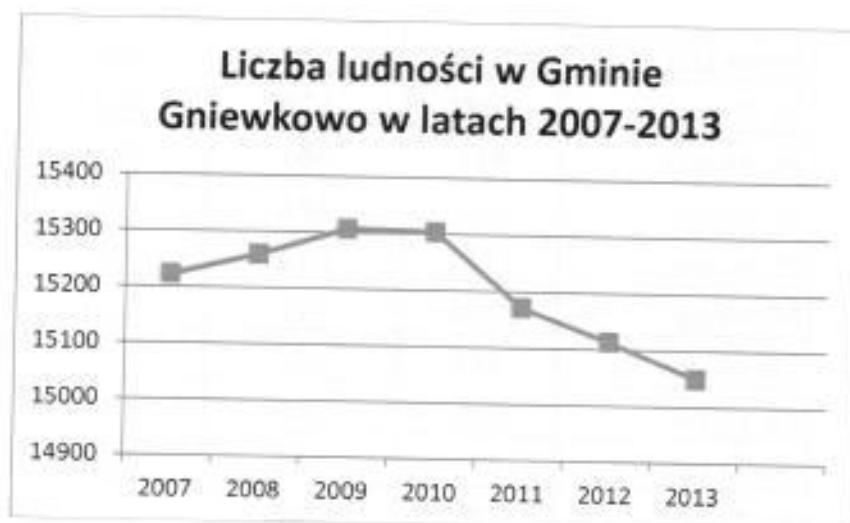
Liczba ludności w gminie jest względnie stała.

Poniżej przedstawiono dane dotyczące populacji gminy na przestrzeni 7 ostatnich lat.

Wielkość populacji i zmiany w czasie

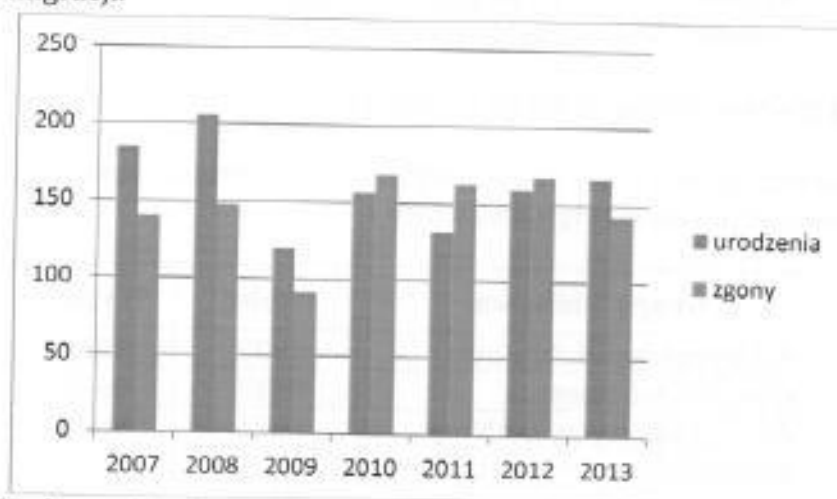
Rok	Liczba ludności	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Saldo migracji
2013	15050	167	149	18	-1
2012	15114	160	168	-8	-30
2011	15172	132	163	-31	-73
2010	15304	157	168	-11	-5
2009	15307	120	92	28	-13
2008	15260	206	148	58	14
2007	15223	185	140	45	-82

* Podstawa: Urząd Miejski Gniewkowo, ewidencja ludności (ujęcie pobyt czasowy)

*Podstawa Urząd Miejski Gniewkowo, Ewidencja ludności (ujęcie -pobyt czasowy)

Jak widać z powyższego wykresu w ostatnich latach liczba ludności utrzymuje się na względnie stałym poziomie. Przyrost naturalny jest dodatni, jednak ciągle utrzymuje się ujemne saldo migracji.

*Podstawa: Urząd Miejski Gniewkowo, Ewidencja ludności

Struktura wiekowa

Poniższa tabela przedstawia populację gminy w rozbiciu na grupy wiekowe uwzględniając płeć miasto i gmina ogółem.

Grupa wiekowa	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
0-4 lata	706	348	358
5-9 lat	763	408	355
10-14 lat	877	449	428
15-19 lat	972	504	468
20-24 lata	1109	552	557
25-29 lat	1353	703	650

30-34 lata	1191	630	561
35-39 lat	1082	558	524
40-44 lata	914	461	453
45-49 lat	945	466	479
50-54 lata	1151	593	558
55-59 lat	1038	527	511
60-64 lata	973	456	517
65-69 lat	522	246	276
70-74 lata	471	182	289
75-79 lat	384	147	237
80-84 lata	262	83	178
85-89	127	35	92
90 +	29	7	22
Razem	14 868	7355	7513

*Podstawa: Główny Urząd Statystyczny, Narodowy Spis Powszechny 2011

Najliczniejszą grupą w gminie są osoby pomiędzy 25-29 rokiem życia.

Struktura ludności według wieku mająca wpływ na kształtowanie się struktur społeczno – ekonomicznych przedstawia się następująco

Grupa wiekowa	Osoby	% ogółu
Wiek przedprodukcyjny:	2933	19,75
Wiek produkcyjny:	9513	64,07
Wiek produkcyjny mobilny	6020	40,54
Wiek produkcyjny niemobilny	3493	23,53
Wiek poprodukcyjny	2403	16,18
Ogółem	14849	100

*Źródło: Dane Główny Urząd Statystyczny 2012 r.

Największą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym, w przyszłości zwiększać się będzie procentowy udział osób w wieku poprodukcyjnym.

Poziom bezrobocie

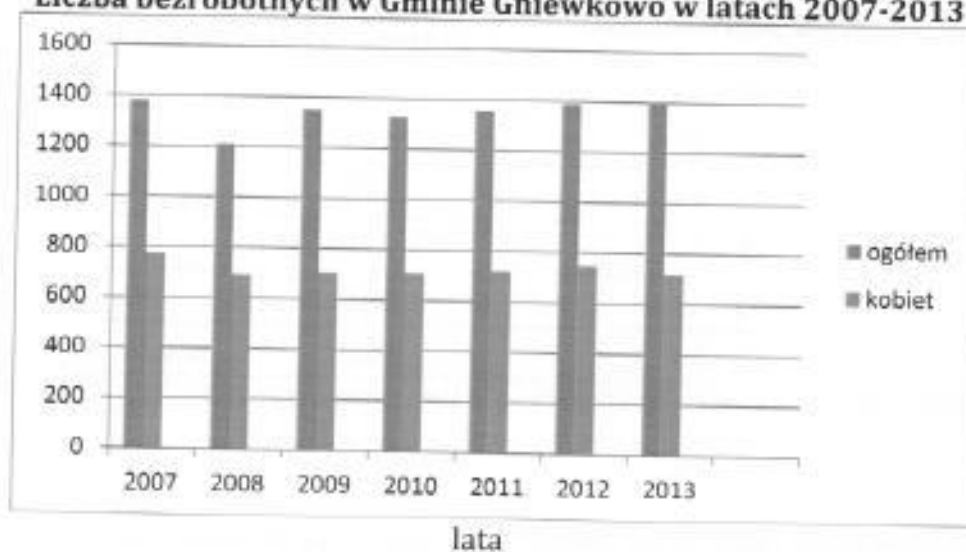
Na terenach wiejskich gminy większość mieszkańców zatrudnionych jest w rolnictwie. Ten dział gospodarki generuje niewielką ilość miejsc pracy i charakteryzuje się występowaniem ukrytego bezrobocia. Poprawa sytuacji na rynku pracy byłaby możliwa w wypadku realizacji kolejnych nowych inwestycji na terenie gminy (turystyka, agroturystyka, przetwórstwo płodów rolnych) bądź na terenie pobliskiego Inowrocławia czy Torunia.

Dynamika bezrobocia w gminie Gniewkowo

Data	Liczba bezrobotnych		Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku	
	ogółem	kobiet	ogółem	w tym kobiety
2013	1401	719	283	122
2012	1391	746	314	164
2011	1358	720	347	174
2010	1329	706	323	150
2009	1357	704	385	157
2008	1212	693	277	144
2007	1381	773	297	139

*Podstawa: Dane Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu, 2007-2013

Liczba bezrobotnych w Gminie Gniewkowo w latach 2007-2013

Podobnie jak na obszarze całego kraju, wysoki wśród bezrobotnych jest udział osób młodych oraz długotrwale bezrobotnych.

Okres pozostawania bez pracy	Liczba bezrobotnych	W tym kobiety
Do 1 miesiąca	135	65
1 - 3 miesięcy	235	124

3 - 6 miesięcy	230	114
6 - 12 miesięcy	233	104
12 - 24 miesięcy	236	124
Powyżej 24 miesięcy	332	188

*Podstawa: Dane Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu (31.12.2013)

Problemem jest również niski poziom wykształcenia znacznej części bezrobotnych.

Rodzaj wykształcenia	Liczba bezrobotnych	W tym kobiet
Wyższe	78	49
Policealne i średnie zawodowe	240	154
Średnie ogólnokształcące	103	76
Zasadnicze zawodowe	479	210
Gimnazjalne i poniżej	501	245

*Podstawa: Dane Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu (31.12.2013 r.)

Wiek bezrobotnych	Liczba bezrobotnych	W tym kobiet
18 - 24	270	144
25 - 34	464	259
35 - 44	285	142
45 - 54	220	126
55 - 59	116	48
60 - 64	46	Nie dotyczy

*Podstawa: Dane Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu (31.12.2013 r.)

Pośrednictwem pracy zajmuje się Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu. Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu nie publikuje danych dotyczących stopy bezrobocia na terenie gminy. Stopa bezrobocia na terenie powiatu inowrocławskiego w grudniu 2013 r. wyniosła 23,5%. Dla porównania należy dodać, że w tym samym okresie wskaźnik ten wyniósł dla województwa kujawsko - pomorskiego 18,1%, zaś w skali kraju 13,4%. W poniższej tabeli zaprezentowano dane dotyczące bezrobocia we wszystkich gminach powiatu inowrocławskiego.

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych	w tym kobiety
M. Inowrocław	6872	3723
Gniewkowo	1401	719
Janikowo	1252	736
Kruszwica	1803	1003
Pakość	956	560
Dąbrowa Biskupia	480	271
Inowrocław	1070	584
Rojewo	431	216
Złotniki Kujawskie	933	505

*Podstawa: Dane Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu – 31.12.2013 r.

Stan infrastruktury mieszkaniowej

Wg danych GUS z 2012r. w gminie Gniewkowo przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w 2012 roku wynosiła 66,3 m², a na 1 osobę 20,3 m². W 2010 r i 2011 r. oddano do użytkowania budynki socjalne z 40 mieszkaniami socjalnymi.

W gminie na obszarach wiejskich dominuje budownictwo jednorodzinne w typie zabudowy zagrodowej, natomiast w mieście występuje zabudowa ulicowa. Sytuację mieszkaniową nie można jednak uznać za dobrą, z uwagi na niewystarczającą liczbę mieszkań komunalnych w stosunku do potrzeb zgłaszanych przez mieszkańców.

Mieszkania		
	Gniewkowo	Obszar wiejski
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	60,3 m ²	70,3m ²
Przeciętna powierzchnia mieszkania na 1 os	19,9 m ²	20,7 m ²
Budynki mieszkalne oddane do użytku	9	6
Mieszkania oddane do użytku	9	6
izby	51	31
Powierzchnia	1137 m ²	776 m ²

Źródło: Dane Główny Urząd Statystyczny za 2012 r

Stan wyposażenia mieszkań w media przedstawia się następująco. Wszystkie mieszkania wyposażone są w energię elektryczną.

Mieszkania wg wyposażenia

Wyposażenie	l. mieszkań		
	ogółem	miasto	wieś
	4547	-	-
wodociąg	4425	2401	2024
ustęp spłukiwany	4063	2200	1863
łazienka	3922	2143	1779
centralne ogrzewanie	3316	1862	1454
gaz sieciowy	1830	1483	347

*Podstawa: Główny Urząd Statystyczny 2012

1.1.3. Infrastruktura społeczna

1.1.3.1. Ochrona zdrowia

Na terenie gminy funkcjonują niżej wymienione placówki ochrony zdrowia:

1. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ESCU LAP”

ul. Dworcowa 8c, 88-140 Gniewkowo

Placówka zatrudnia 9 lekarzy, w tym: 2-ch stomatologów, 1-go ginekologa, 6-ciu lekarzy

podstawowej opieki zdrowotnej.

Oferuje usługi:

- podstawowej opieki zdrowotnej,
- stomatologii,
- ginekologii
- ambulatoryjnej opieki specjalistycznej
- spirometrii
- medycyny pracy,
- neurologii,
- okulistyki,
- laryngologii,
- chirurgii,
- diagnostyki laboratoryjnej.

2. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Profilaktyka Anna Szadkowska”

ul. Dworcowa 8c, 88-140 Gniewkowo

Placówka zatrudnia 2 lekarzy z zakresu: medycyny ogólnej i pediatrii. Ponadto zatrudnia 3 lekarzy doraźnie w ramach medycyny pracy tj. okulista, neurolog, laryngolog oraz 1 pielęgniarkę i 1 położną

Wykonywane usługi:

- badania laboratoryjne,
- badania ekg,
- spirometria,

- porady z zakresu medycyny ogólnej,
 - porady z zakresu pediatrii,
 - porady z zakresu urologii,
 - porady z zakresu medycyny pracy.
3. Niepubliczny zakład Opieki Zdrowotnej „Profilaktyka Anna Szadkowska” w Murzynie 52A, 88-140 Gniewkowo.
Placówka zatrudnia :1 lekarza, 2 pielęgniarki, 1 położną
Wykonywane usługi:
- badania laboratoryjne
 - badania EKG
 - spirometria
 - porady z medycyny ogólnej
 - porady w zakresie pediatrii
4. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Praktyka Lekarza Rodzinnego Bożena Pałubicka”
Szadłowice 17a, 88-140 Gniewkowo
Placówka zatrudnia 1 lekarza, 2 pielęgniarki i 1 położną
Oferuje usługi:
- podstawowa opieka zdrowotna
 - profilaktyki w zakresie chorób układu krążenia,
 - badania EKG
 - badania laboratoryjne
- Usługi leczenia zamkniętego i porady specjalistów dostępne są w pobliskim Inowrocławiu i Toruniu.
5. Niepubliczny Zakład Rehabilitacji Leczniczej „RECHMAK” s. c.
ul. Dworcowa 8c, 88-140Gniewkowo
6. Usługi stomatologiczne:
Wiesława Prochownik, ul. Dworcowa 8 , 88-140 Gniewkowo
Ewa Jańczak-Biegańska , ul. 700-lecia 18, 88-140 Gniewkowo
Paweł i Dominika Dymalscy, ul. Toruńska 41 A, 88-140 Gniewkowo

1.1.3.2.Edukacja, kultura, sport

Szkolnictwo

Wychowanie Przedszkolne:

- 1.Samorządowe Przedszkole w Gniewkowie
- 2.Niepubliczne Przedszkole w Gąskach
- ... 3.Prywatne Przedszkole „Parowozik” w Gniewkowie

Szkoły Podstawowe

- 1.Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Wojska Polskiego w Gniewkowie
2. Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Kijewie
- 3.Szkoła Podstawowa im. Księstwa Gniewkowskiego w Murzynie
- 4.Szkoła Podstawowa im. ks. Ignacego Posadzego w Szadłowicach
- 5.Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Wierzchosławicach

6.Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Józefa Kostrzewskiego w Gąskach

Gimnazja

1.Gimnazjum Nr 1 im. Ziemi Kujawskiej w Gniewkowie

2.Niepubliczne Gimnazjum w Gąskach

Szkoły Ponadgimnazjalne

1. Szkoła Zawodowa w Gniewkowie

Dane statystyczne- rok szkolny 2013/2014

Wychowanie przedszkolne

<i>Szkoła /placówka</i>	<i>Liczba oddziałów</i>	<i>Liczba dzieci</i>
Samorządowe Przedszkole w Gniewkowie	12	258
Oddział przedszkolny w S.P. Nr 1 w Gniewkowie	3	70
Oddział przedszkolny w S.P. w Kijewie	2	32
Oddział przedszkolny S.P. w Murzynie	1	13
Oddział przedszkolny w S.P. w Szadłowicach	2	40
Oddział przedszkolny w S.P. Wierchosławice	3	73
Niepubliczne Przedszkole w Gąskach	1	23
Prywatne Przedszkole „Parowozik” w Gniewkowie	2	29
RAZEM	26	538

Szkoły Podstawowe:

<i>Szkoła</i>	<i>Liczba oddziałów</i>	<i>Liczba uczniów</i>
S.P. Nr 1 w Gniewkowie	27	568
S.P. w Kijewie	6	74
S.P. w Murzynie	6	39
S.P. w Szadłowicach	6	67
S.P. Wierchosławice	6	92
Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Gąskach	6	62
RAZEM	57	902

Gimnazja

<i>Szkoła</i>	<i>Liczba oddziałów</i>	<i>Liczba uczniów</i>
Gimnazjum Nr 1 w Gniewkowie	22	432
Niepubliczne Gimnazjum w	3	40

Gąskach		
RAZEM	25	472

Szkoła Zawodowa

<i>Szkoła</i>	<i>Liczba oddziałów</i>	<i>Liczba uczniów</i>
Szkoła Zawodowa w Gniewkowie	5	78

Zawody, w których kształci się młodzież w Szkole Zawodowej w Gniewkowie

Zawód	Liczba uczniów
fryzjer	1
elektromechanik	4
mechanik pojazdów samochodowych	6
elektryk	4
monter elektronik	2
elektromechanik pojazdów samochodowych	5
piekarz	2
sprzedawca	15
stolarz	17
ślusarz	2
kucharz	17
murarz-tylnik	3

*Podstawa: Samorządowy Zespół Administracyjno-Ekonomiczny Szkół w Gniewkowie, 2013 r.

Projekty realizowane przy zaangażowaniu środków zewnętrznych:

Szkoła Podstawowa Nr 1 w Gniewkowie

-W latach 2012-2014 szkoła po raz kolejny realizuje Projekt Comenius – projekt partnerski wielostronny. W realizacji uczestniczą wszyscy uczniowie zgodnie ze swoimi możliwościami i zainteresowaniami. Współpraca z krajami Rumunia, Bułgaria, Grecja, Francja, Litwa, Turcja, Portugalia. Projekt ma się przyczynić do wielokulturowego zrozumienia i tolerancji, wzrostu świadomości jako aktywnych i odpowiedzialnych obywateli Europy. Wspólne działania projektowe są wykonywane w języku angielskim z wykorzystaniem interaktywnych metod z udziałem uczniów, którzy doskonalą swoją wiedzę na temat wielokulturowego i wielojęzycznego społeczeństwa. Zadania projektowe pozwolą uczniom i nauczycielom szkół partnerskich zauważyć podobieństwa i różnice pomiędzy krajami uczestniczącymi, o tradycjach, językach, sztuce, stylu życia. W latach 2013-2015 szkoła realizuje po raz drugi projekt Comenius Regio.

Gimnazjum Nr 1 w Gniewkowie

-realizacja projektu z programu „Uczenie się przez całe życie” Comenius – Partnerskie Projekty Szkół –realizacja projektu od 01.09.2013r.

-Od 07.05.2013r. szkoła realizuje projekt „Ćwiczę, uczę się, wygrywam” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego przy współpracy Kapitału Ludzkiego, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz KPCEN w Bydgoszczy. Zakończenie projektu maj 2014r.

Gmina Gniewkowo

W 2013r. Gmina Gniewkowo przystąpiła do współpracy z Województwem Kujawsko-Pomorskim do realizacji projektu pn. Realizacja systemu innowacyjnej edukacji w województwie kujawsko-pomorskim poprzez zbudowanie systemu dystrybucji treści edukacyjnych" w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Zgłoszono zapotrzebowanie na 20 szt. zestawów tablic interaktywnych dla klas IV-VI. W miesiącu kwietniu tego roku podpisana została umowa partnerska dotycząca współpracy przy realizacji projektu. Zakończona została oceną formalną wniosku. Planowany koszt realizacji zadania to 303.951,40zł. Gmina pokrywa koszty w 25%, tj. w wysokości 75.987,85zł.

Kultura i sport

Działalność z zakresu upowszechniania kultury i sportu na terenie gminy prowadzi Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Gniewkowie. W 2008 MGOKSiR zmienił siedzibę, która określana jest mianem Łącznicy Kulturalnej. W 2013 roku zakończona została modernizacja budynku i przystosowanie go do potrzeb ośrodka kultury. W budynku funkcjonuje również: Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Gniewkowie. Działa również filia biblioteczna MGBP w Wierzchosławicach. Imprezy MGOKSiR odbywają się w Parku Wolności, hali sportowej przy SP nr 1 przy ul. Toruńskiej oraz boisku Orlik 2012 i miasteczku rowerowym. Poza tym Gniewkowo posiada nowoczesną halę sportową przy Gimnazjum nr 1 oraz boisko do piłki nożnej ze sztuczną nawierzchnią, wybudowane w ramach programu „Blisko-Boisko” oraz boisko wielofunkcyjne na terenie rekreacyjnym na osiedlu 700-lecia. Różne uroczystości odbywają się również w budynku synagogi przy ul. Podgórnej w Gniewkowie.

W Ośrodku Kultury, Sportu i Rekreacji prowadzone są koła i sekcje zainteresowań m.in.: zespół ludowy Gniewkowanie, nauka tańca towarzyskiego, zajęcia karate, sekcja wokalna, nauka gry na instrumentach, sekcja szachy, zespoły wokально-instrumentalne, sekcja Przyjaciół Biblioteki, sekcja plastyczna, sekcja haftu. Podczas wakacji zimowych czy letnich organizowane są zajęcia dla dzieci. Często odwiedzanym miejscem jest obserwatorium Astro-Baza przy Gimnazjum nr 1 w Gniewkowie.

M-GOKSiR organizuje, zgodnie z zatwierdzonym planem, imprezy: kulturalne, sportowe i rekreacyjne. Jego działalność jest skierowana do wszystkich mieszkańców gminy.

Do największych imprez zaliczyć należy Obchody Dni Gniewkowa, Dzień Ziemi, Noc św. Jana, Gminne Święto Plonów, Powitanie Nowego Roku. Organizowane są również rocznice i uroczystości państwowe, takie jak: Rocznica Uchwalenia Konstytucji Trzeciego Maja, wybuchu II wojny światowej, Narodowe Święto Niepodległości itp. Pielęgnowane są również tradycje i obrzędy świąt: Wielkanocnych, Bożego Narodzenia. Z tej okazji organizowane są również liczne konkursy tematyczne i spotkania.

W ciągu roku kalendarzowego M-GOKSiR organizuje spotkania i konkursy literackie, przeglądy piosenek, zespołów ludowych, zespołów wokально - instrumentalnych. Dla najmłodszych zapraszane są teatryki z programami dla dzieci. Ośrodek jest również organizatorem wyjazdów do kina, opery, teatru. M-GOKSiR współpracuje z sołectwami organizując na wsiach pikniki, spotkania okolicznościowe, zawody sportowo-rekreacyjne. Instytucja kultury prowadzi liczne rozgrywki ligowe dla amatorów oraz wiele turniejów sportowych dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

Działalność kulturalną prowadzą również stowarzyszenia, harcerstwo, parafie oraz szkoły z terenu gminy, które przeprowadzają wiele ciekawych przedsięwzięć

kulturalnych i artystycznych. W Gimnazjum nr 1 w Gniewkowie działa chór „Allegretto” oraz zespół Cheerleaders. W Wierzchosławicach działa zespół śpiewaczy „Wierzchosławiczanki”.

Na terenie gminy znajduje się 20 świetlic wiejskich wykorzystywanych przez mieszkańców gminy oraz 20 placów zabaw. W samym Gniewkowie są 3 place zabaw.

Mieszkańcy gminy mają możliwość uprawiania sportu w ramach niżej wymienionych klubów i stowarzyszeń:

- Stowarzyszenie LZS Gniewko – piłka siatkowa;
- MLKS UNIA Gniewkowo – piłka nożna, szachy;
- TG SOKÓŁ – tenis stołowy, biegi uliczne i na orientację;
- LZS CZARNI Wierzchosławice – piłka nożna;
- KS Mikrus Szadłowice – piłka nożna
- UKS MGOKSiR – piłka siatkowa

Wszystkie kluby prowadzą rozgrywki w ramach swoich lig, współpracują też z M-GOKSiR przy organizacji niektórych turniejów dla amatorów.

1.1.3.3. Obiekty dziedzictwa kulturowego

Na obszarze miasta i gminy Gniewkowo w ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków znajdują się łącznie 93 obiekty. Najwięcej jest domów mieszkalnych - 55 (w tym w m. Gniewkowo 53), zespołów pałacowych i dworskich - 13, kościołów - 5 (+ 1 synagoga), obiektów użyteczności publicznej - 5 i szkół - 5.

Na terenie miasta Gniewkowo znajduje się murowany gotycki kościół parafialny p.w. św. Mikołaja i św. Konstancji. Parafia wzmiankowana w 1303 r. Obecny kościół parafialny pochodzi z XIV w. W XVIII w. miała miejsce przebudowa wnętrza oraz budowa wieży i wieżyczki na sygnaturkę. Restaurowany był w latach 1871, 1912-13 oraz w 1969 r. oraz w 2009 r. Obecnie trwają prace konserwatorskie i archeologiczne. Jest to kościół jednonawowy, z trójbocznie zamkniętym prezbiterium. Od zachodu znajduje się drewniana kwadratowa wieża, zwieńczona barokowym hełmem. Wnętrze świątyni kryte jest pozornym sklepieniem kolebkowym, wystrój - barokowy i rokokowy z XVIII w. W sąsiedztwie kościoła znajduje się murowana kapliczka w kształcie słupa wzniesiona około poł. XIX w. z rzeźbą ludową Matki Boskiej Skępskiej. Przy ul. Podgórznej nr 2 usytuowana jest dawna synagoga żydowska zbudowana z cegły w 3 ćw. XIX w.

Przy ul. Sobieskiego znajduje się dawny kościół ewangelicko-augsburski obecnie kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa, zbudowany w 1900 r. w stylu neogotyckim.

We wsi Kaczkowo znajduje się park z końca XIX w. o powierzchni 4,0 ha, ze stawem i wysepką pośrodku, wpisany do rejestru zabytków, stoi w nim murowany pałac o reminiscencjach klasycystycznych, wzniesiony na początku XIX w. i przebudowany pod jego koniec. Jest to obiekt piętrowy, z gankiem od frontu, wspartym na kolumnach, zamknięty tarasem. Na podjeździe przed gankiem stoją kamienne rzeźby dwóch sfinksów. Pałac jest w gestii Gospodarstwa Rolnego. Park znajduje się w rejestrze zabytków (181/A).

We wsi Kawęczyn znajduje się piętrowy pałac, z ośmioboczną pięciokondygnacyjną wieżą z krenelarnią w pn.-wsch. narożu. W przyziemiu znajduje się taras, w części zamknięty arkadowym gankiem z balkonem. Niegdyś w pałacu mieścił się Państwowy

Dom Specjalny (Dom Pomocy Społecznej) dla dorosłych. Pałac otoczony jest parkiem o pow. 3,5 ha z XIX w. umieszczonym w rejestrze zabytków (A/293 /1-4).

W 2012 roku obiekt został sprzedany prywatnemu nabywcy, który obecnie prowadzi prace renowacyjne.

We wsi Lipie znajduje się dworski park o powierzchni 3,2 ha z 2 poł. XIX w., wpisany do rejestru zabytków (109/A/84), znajdujący się w gestii Gospodarstwa Rolnego „Gikrol”.

We wsi Markowo wznosi się murowany parterowy dwór, zbudowany ok. 1880 r. na rzucie wydłużonego prostokąta, kryty dachem dwuspadowym. Wokół dworu rozciąga się rozległy park krajobrazowy o pow. 8,8 ha z poł. XIX w., z kanałem i stawem. W jego północnej części znajduje się cmentarz rodzinny właścicieli majątku, z prowadzącą do niego aleją lipową. Park wpisany jest do rejestru zabytków (179/A/88).

We wsi Murzynno znajduje się murowany kościół parafialny p.w. św. Mateusza zbudowany w 1934 r. wg proj. arch. Lucjana Michałowskiego z Poznania. W wyposażeniu znajduje się kamienna kropielnica, prawdopodobnie średniowieczna. Mieści się tu również park dworski, będący własnością Gminy Gniewkowo, o powierzchni 1,89 ha, założony w XIX w.

We wsi Ostrowo znajduje się murowany kościół p.w. Matki Boskiej Szkaplerznej o cechach neogotyckich, zbudowany w miejsce poprzedniego drewnianego, prawdopodobnie w 1 poł. XIX w. i przebudowany w 1892 r., z zachowaniem pierwotnych słupów dzielących wnętrze na trzy nawy. Wyposażenie barokowe i rokokowe z XVII w. Drewniana dzwonnica z 1892 r.

We wsi Skalmierowice zachował się murowany parterowy dwór, zbudowany ok. 1870 r. i rozbudowany w XIX w. o piętrową bryłę, przylegającą do elewacji południowej. Starsza prostokątna bryła nakryta została dachem dwuspadowym z naczółkiem i facjatami. Nowsza piętrowa bryła nakryta jest dachem czterospadowym. Na południe od dworu położony jest niewielki park o powierzchni 0,65 ha z XIX w. (własność Gminy Gniewkowo).

We wsi Szadłowice znajduje się neogotycki kościół parafialny p.w. św. Bartłomieja zbudowany w latach 1890-91 z barokowym obrazem NP Marii Niepokalanie Poczętej z XVII - XVIII w. w ołtarzu głównym oraz parterowy murowany dwór zbudowany około 1880 r., z mieszkalnym poddaszem.

We wsi Warzyn znajduje się park z 2 poł. XIX w. o pow. 6,7 ha, o znacznych walorach, z ciekawym układem wodnym (3 stawy połączone rowami). Wpisany do rejestru zabytków (A-205/1-2).

We wsi Wierzbiczany wzmiankowanej w 1343 r., położony jest murowany, piętrowy pałac zbudowany w 1845 r. i przebudowany w 2 poł. XIX w. Wzniesiony został na planie wydłużonego prostokąta, z kwadratową wieżą w elewacji. Właściciel prywatny przystosował budynek dla celów komercyjnych. Powstała tu baza konferencyjno-hotelowa. W otoczeniu pałacu znajduje się rozległy (10,24 ha) park krajobrazowy z poł. XIX w. o bogatym gatunkowo drzewostanie oraz staw (przy północno-zachodniej granicy założenia) z półwyspem. Park wpisany jest do rejestru zabytków (178/A).

We wsi Wierzchosławice, wymienionej w 2 poł. XVI w. jako własność szlachecka, znajduje się murowany, piętrowy (z mieszkalnym poddaszem) pałac wzniesiony w latach 1920-25. Prostokątny z okrągłą wieżą w północno-zachodnim narożniku, a od frontu w części środkowej z murowaną werandą zamkniętą balkonem. W elewacji ogrodowej znajduje się prostokątna przybudówka zakończona tarasem. Dach czterospadowy z powiekami. Na północny wschód od pałacu znajdują się pozostałości parku (0,84 ha) z pocz. XX w., wpisane do rejestru zabytków (176/A).

We wsi Więclawice wzmiankowanej w 2 poł. XVI w. znajduje się dwór zbudowany w 1926 r. Założony na planie prostokąta, o dachu czterospadowym, posiada środkową

część elewacji zryzalitowaną i poprzedzoną portykiem zwieńczonym tympanonem. Murowany budynek laboratorium buraka cukrowego zbudowano w 1929 r. W otoczeniu dworu znajduje się niewielki park (1,6 ha) z ok. 1920 r., na planie prostokąta z obszernym podjazdem i gazonem okolonym żywopłotem. W 2012 r. część budynku zagospodarowana została na potrzeby świetlicy wiejskiej. Park wpisany jest do rejestru zabytków (110/A/ 84).

Na obszarze gminy Gniewkowo znajduje się 10 cmentarzy (zewidencjonowanych) w tym 5 rzymsko-katolickich (w Gniewkowie - 2), 4 ewangelickich i 1 poepidemiczny.

1.1.4. Infrastruktura techniczna

1.1.4.1. Zaopatrzenie w energię

Elektroenergetyka

Sieć energetyczna jest dobrze rozwinięta i stanowi jednolity system krajowy. Energia dostarczana jest za pomocą sieci elektroenergetycznych niskiego i średniego napięcia poprzez linie napowietrzne.

Obecny system zaopatrywania mieszkańców w energię elektryczną w pełni pokrywa istniejące zapotrzebowanie, jednakże wymaga on stopniowej modernizacji polegającej chociażby na zastępowaniu linii napowietrznych bardziej nowoczesnymi kablami podziemnymi. Ponadto należy zauważyć, że przebieg linii wysokiego napięcia skutkuje koniecznością stosowania daleko idących ograniczeń w planowaniu przestrzennym, z uwagi na towarzyszące przebiegowi linii strefy ochronne.

Gazownictwo

Sieć gazowa na terenie gminy ma długość ok. 50 km. Na terenach, gdzie gaz przewodowy nie jest dostępny, mieszkańcy gminy korzystają z gazu gromadzonego w butlach i zbiornikach przydomowych.

Pożądanym działaniem jest dalsze rozprowadzenie sieci gazu przewodowego na terenie gminy. Działanie to leży w gestii przedsiębiorstwa Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo, które rozbudowę sieci gazowej na terenie gminy uzależnia od wzrostu popytu na paliwo gazowe. Przede wszystkim pożądana jest rozbudowa sieci gazowej na terenie miasta w celu zapewnienia wszystkim mieszkańcom i zakładom możliwości korzystania z paliwa gazowego. Gazyfikacja na terenie wiejskim gminy Gniewkowo powinna objąć docelowo wszystkie obszary najsilniej zurbanizowane, w tym przylegające bezpośrednio do granic miasta oraz wsie o największej liczbie mieszkańców: Wielowieś, Chrzastowo, Lipie, Wierzbiczany, Kawęczyn, Suchatówka oraz Włocławice i Szadłowice, a w dużo dalszej perspektywie także inne miejscowości na terenie gminy.

Ciepłownictwo

Na terenie miasta i gminy Gniewkowo znajduje się 10 kotłowni, które dostarczają centralne ogrzewanie i ciepłą wodę użytkową mieszkańcom.

4 opalane węglem

1 opalana eko groszkiem

3 opalane gazem ziemnym

2 opalane olejem opałowym lekkim

Na obszarze wiejskim podstawową formą zabudowy są domki jednorodzinnych wolnostojące, gdzie zainstalowane źródła ciepła mają charakter dowolny. Stosowane są rozwiązania indywidualne, z przewagą wykorzystania węgla.

Poprawa jakości powietrza

Powietrze atmosferyczne, oprócz wód powierzchniowych, jest najbardziej wrażliwym na zanieczyszczenia komponentem środowiska, a jednocześnie bezpośrednio decydującym o warunkach życia człowieka, zwierząt i roślin.

Gmina Gniewkowo jest gminą z dominującą funkcją rolniczą. Poza niewielkimi oddziaływaniami zanieczyszczeń przenoszonych spoza jej terenu wpływ na jakość powietrza mają lokalne źródła emisji zanieczyszczeń.

Są to przede wszystkim:

- niskie emitory z kotłowni gospodarstw domowych opalanych przede wszystkim węglem;
- emitory z zakładów przetwórczych i usługowych;
- źródła mobilne (pojazdy samochodowe).

Stan higieny atmosfery na terenie gminy jest dość dobry. Utrzymanie właściwych warunków czystości atmosfery przy wzroście zagrożeń ze strony źródeł zanieczyszczeń o oddziaływaniu regionalnym i przy warunkach naturalnych sprzyjających koncentracji zanieczyszczeń wymaga szeregu działań dotyczących utrzymania istniejących warunków powietrza, ograniczenia negatywnego oddziaływania obiektów uciążliwych.

W związku z modernizacją kotłowni znacznie ograniczono zanieczyszczenie powietrza dwutlenkiem siarki, tlenkiem azotu, pyły oraz dwutlenki węgla.

1.1.4.2. Zaopatrzenie w wodę

Sieć wodociągowa jest dostępna na całym obszarze gminy. Mieszkańcy zaopatrywani są w wodę pochodzącą z dwóch ujęć administrowanych przez Przedsiębiorstwo Komunalne „Gniewkowo”. Jedno z nich to ujęcie Gniewkowo-Lipie, a drugie to ujęcie w Murzynnie. Ponadto woda czerpana jest z magistrali Toruń – Inowrocław. Miejscowości Gąski i Szpital zaopatrywane są z ujęcia w sąsiedniej gminie Dąbrowa Biskupia. Jakość wody jest bardzo dobra ponieważ w roku 2010 została zmodernizowana stacja uzdatniania wody. Na terenie gminy funkcjonują również ujęcie zakładowe w „Bonduelle” i Cykoria Wierzchosławice - ujęcie zakładów przetwórstwa warzyw. Całkowita długość sieci wodociągowej wynosi 155,2 km i obsługuje ona 1985 przyłączy.

1.1.4.3. Usuwanie ścieków

Na obszarze gminy Gniewkowo znajdują się dwie sprawnie działające komunalne oczyszczalnie ścieków. Podstawowym obiektem jest mechaniczno-biologiczno-chemiczna oczyszczalnia ścieków zlokalizowana w północno-wschodniej części miasta Gniewkowa o przepustowości 3 900,0 m³/dobę. Ścieki przesyłane są poprzez układ kolektorów tłocznych i kanałów grawitacyjnych ogólnospławnych i przepompowni ścieków. Oczyszczone ścieki odprowadzane są do Kanału Gniewkowskiego. Kanalizacją objęta jest większość zabudowy miasta Gniewkowa oraz część zabudowy wsi: Wierzchosławice, Wielowieś, Lipie, Markowo, Perkowo, Buczkowo, Wierzbiczany, Kaczkowo, Bąbolin i Więclawice, Szadłowice.

Drugim obiektem jest oddana do eksploatacji w 2004 r. oczyszczalnia kontenerowa w Więclawicach o przepustowości 50 m³/dobę. Oczyszczalnia oparta jest na technologii osadu czynnego i składa się z osadnika wstępnego, komory beztlenowej, komory tlenowej, osadnika wtórnego oraz zbiornika osadu.

Zgodnie z Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków Komunalnych na terenie gminy Gniewkowo rozporządzeniem Wojewody Kujawsko-Pomorskiego Nr 29/2006 z dnia 4 kwietnia 2006 r. wyznaczona została aglomeracja o nazwie Gniewkowo z Równoważną Liczbą Mieszkańców ponad 20 tys. z gminną oczyszczalnią ścieków zlokalizowaną w mieście Gniewkowo. Aglomeracja będzie aktualizowana w 2014r.

Łączna długość sieci kanalizacyjnej w gminie wynosi 57,5 km. Na terenie gminy funkcjonuje 105 przydomowych oczyszczalni ścieków. Na obszarach, gdzie sieć kanalizacji sanitarnej nie jest dostępna, nieczystości płynne gromadzone są w zamkniętych zbiornikach bezodpływowych (szambach). Nieczystości płynne z terenu gminy odbierane są przez następujące firmy:

Lp.	Firma	Adres podmiotu
1.	BATRTANS – Agnieszka Bańczyk	Wielowieś 57, 88 – 140 Gniewkowo
2.	Usługi Komunalne „Czarsyn” Czarneccy	ul. M. Konopnickiej 1/76, 88 – 100 Inowrocław
3.	P. U. H. SANITRANS – R.Wolski	ul. Barycka 50, 86 – 005 Białe Błota
4.	Przedsiębiorstwo Komunalne „Gniewkowo” Sp. z o.o.	ul. Kilińskiego 9, 88 – 140 Gniewkowo
5.	TOI TOI Systemy Sanitarne Sp. z o.o.	ul. Płochocińska 29, 03-04 Warszawa

1.1.4.4. Gospodarka odpadami stałymi

Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2012r. Nr 391ze zm.), nałożyła na gminy przejęcie obowiązku gospodarowania odpadami. Zgodnie z zapisami nowej ustawy, od 1 lipca 2013 r. gmina przejęła odpowiedzialność za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych wytwarzanych przez mieszkańców, z kolei na władających nieruchomościami zamieszkałymi, spoczywa obowiązek składania deklaracji i uiszczania opłat. Firma wykonująca powyższe usługi zostaje wyłoniona w drodze przetargu. Od 01.07.2013r. do 31.12.2013r. na terenie gminy Gniewkowo gminy firma Sanikont odbierała i zagospodarowała odpady od właścicieli nieruchomości zamieszkałych. Natomiast właściciele nieruchomości niezamieszkałych sami zawierają umowy na odbieranie odpadów z firmami wpisanymi do rejestru działalności regulowanej Gminy Gniewkowo. Do rejestru działalności regulowanej wpisane są następujące firmy:

Lp.	Firma	Adres podmiotu
1.	Przedsiębiorstwo Komunalne SANIKONT Radosław Kostuch	ul. Narutowicza 76/57, 88 – 100 Inowrocław
2.	REMONDIS Sp. z o.o.	ul. Inwalidów 45, 85 – 749 Bydgoszcz
3.	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Corimp Spółka z o.o.	ul. Wojska Polskiego 65 85-825 Bydgoszcz
4.	PGKiM Inowrocław	ul. Wawrzyniaka 33, 88 – 100 Inowrocław
5.	Przedsiębiorstwo Budowlano-Remontowe GENTOR	ul. Wały gen. Sikorskiego 35 87-100 Toruń
6.	Przedsiębiorstwo Użyteczności Publicznej „EKOSKŁAD” sp. z o.o.	ul. Polna 87 87-710 Służewo
7.	Przedsiębiorstwo Komunalne Sanikont-bis	ul. Aleja Rodła 45 77-400 Złotów
8.	F.H.U. „NATURA” Marek Michałowski	ul. Srocka 11 85-552 Bydgoszcz
9.	Zakład Gospodarki Komunalnej	Mikorzyn 19 87-732 Lubanie

	„GRONEKO” Marcin Gronowski, Mikołaj Gronowski	
10.	Mastalerz Krzysztof BED-BUD	ul. Zamkowa 57 26-225 Gowarczów

1.1.4.5. Telekomunikacja

Na całym obszarze gminy dostępna jest telefonia przewodowa i potrzeby mieszkańców są raczej zaspokojone. Ponadto gmina pozostaje w całości w zasięgu następujących stacji bazowych telefonii komórkowej: Orange, T-Mobile, PLUS GSM, PLAY. Możliwość korzystania z przewodowego podłączenia do Internetu zapewnia Orange, Netia, a na terenie części miasta Gniewkowo lokalna sieć radiowa. Istnieje możliwość korzystania z bezprzewodowego Internetu, dostarczanego przez dostawców telefonii komórkowej.

1.1.5. Infrastruktura drogowa i transport

1.1.5.1. Sieć drogowa i infrastruktura towarzysząca

Sieć drogowa

Sieć drogowa na terenie gminy jest dobrze rozwinięta, na jej obszarze występują wszystkie kategorie dróg, od gminnych po krajowe. Na sieć drogową składają się:

- droga krajowa nr 15 relacji Trzebnica-Ostróda – odcinek od m. Szadłowice do m. Suchatówka długości 16,3 km,
- drogi wojewódzkie o łącznej długości 16,2 km:
 - ▶ nr 246 relacji Paterek-Dąbrowa Biskupia – odcinek długości 14,7 km,
 - ▶ nr 400 relacji Latkowo-Więclawice – odcinek długości 1 km,
 - ▶ nr 299 w ciągu ul. Piasta – odcinek od drogi krajowej nr 15 do rampy kolejowej długości 0,5 km.
- drogi powiatowe o łącznej długości 39,8 km
 - ⇒ Lipie – Kijewo – Murzynno nr 2525C - 11 km;
 - ⇒ Kijewo – Kawęczyn nr 2526C - 2,6 km;
 - ⇒ Gęzewo – Kawęczyn nr 2527C - 1,2 km;
 - ⇒ Murzynno – Żyrostawice nr 2528C - 3,2 km;
 - ⇒ Murzynno – Klepary nr 2529C - 1,8 km;
 - ⇒ Lipie – Modliborzyce nr 2533C - 8,8 km;
 - ⇒ Ostrowo – Gąski nr 2534C - 6,3 km;
 - ⇒ Dąbie – Chrzastowo nr 2519C - 2,6 km;
 - ⇒ Chrzastowo – Wielowieś nr 2520C - 2,3 km.

Uzupełnieniem wyżej wymienionych kategorii dróg są drogi gminne, na które składają się również ulice w mieście Gniewkowo. Poniżej przedstawiono wykaz dróg gminnych oraz spis ulic w mieście Gniewkowo zakwalifikowanych do kategorii dróg gminnych.

Drogi gminne:

Lp.	Nazwa drogi	Nr drogi	Kategoria
1.	Dobiesławice - Skalmierowice	150301C	gminna
2.	Wierzchosławice - Wielowieś	150302C	gminna
3.	Kaczkowo - Dąbie	150303C	gminna
4.	Godzięba - Dąblin	150304C	gminna
5.	Szpital - Zagajewice	150305C	gminna
6.	Szpital - Parchanie	150306C	gminna
7.	Murzynko - Gąski	150307C	gminna
8.	Murzynko - Klepary - Gąski	150308C	gminna
9.	Klepary wieś	150309C	gminna
10.	Kawęczyn - Żyrosławice	150310C	gminna
11.	Żyrosławice - Ośniszczewo	150311C	gminna
12.	Kawęczyn - Grabie	150312C	gminna
13.	Kawęczyn-Stare Grabie	150313C	gminna
14.	Suchatówka - Warzyn-Kijewo	150314C	gminna
15.	Perkowo - Lipie	150315C	gminna
16.	Buczkowo - Lipie	150316C	gminna
17.	Zajezerze - Suchatówka	150317C	gminna
18.	Skalmierowice-Mierogoniewice	150318C	gminna
19.	Murzynko - Murzynno	150319C	gminna
20.	Wielowieś - Ostrowo	150320C	gminna
21.	Wielowieś - Bąbolin	150321C	gminna
22.	Gniewkowo - Wierzbiczany	150322C	gminna
23.	Murzynno - Markowo	150323C	gminna
24.	Szadłowice - Więclawice	150324C	gminna
25.	Murzynno - Branno - Kijewo	150325C	gminna
26.	Gniewkowo - Dąblin	150326C	gminna

* Podstawa: Dane Urzędu Miejskiego w Gniewkowie

Wykaz ulic:

Lp.	Nr drogi	Nazwa ulicy
1	151101C	17 Stycznia
2	151135C	21 Stycznia
3	151102C	700 lecia

4	151139C	Agnieszki Osieckiej
5	151126C	Cegielna
6	151127C	Cmentarna
7	151128C	Dr. Jana Dreckiego
8	151103C	Dworcowa
9	151129C	Działkowców
10	151104C	Fryderyka Chopina
11	151132C	Gen. Władysława Sikorskiego
12	151105C	Gerharda Pająkowskiego
13	151106C	Ignacego Jana Paderewskiego
14	151107C	Jana Kasprowicza
15	151108C	Jęczmienna
16	151109C	Kątna
17	151142C	Kolejowa
18	151110C	Kościelna
19	151111C	Króla Jana III Sobieskiego
20	151141C	Krótką
21	151130C	Kwiatowa
22	151143C	Księstwa Gniewkowskiego
23	151112C	Ogrodowa
24	151113C	Parkowa
25	151114C	Piasta
26	151115C	Podgórna
27	151116C	Przemysłowa
28	151117C	Rynek
29	151138C	Rzemieślnicza
30	151140	Słoneczna
31	151136C	Spokojna
32	151118C	Spółdzielcza
33	151119C	Stanisława Moniuszki
34	151120C	Średnia
35	151121C	Św. Mikołaja
36	151137C	Usługowa
37	151122C	Walcerzewice

38	151123C	Wałowa
39	151131C	Wojska Polskiego
40	151124C	Zajezierna
41	151125C	Zamkowa
42	151133C	Zielona
43	151134C	Żytnia

* Podstawa: Dane Urzędu Miejskiego w Gniewkowie

Ponadto na terenie gminy występuje sieć ścieżek rowerowych łącząca poszczególne miejscowości: Gniewkowo-Suchatówka; Gniewkowo-Wierzchosławice; Gniewkowo-Lipie, ścieżka rowerowa w Gąskach. W latach 2007-2013 wybudowano łącznie ok. 11 km ścieżek rowerowych, lokalizowanych wzdłuż drogi krajowej, wojewódzkiej i powiatowej.

1.1.5.2. Komunikacja

Usługi w zakresie przewozu pasażerów na terenie gminy wykonują: Kujawsko-Pomorski Transport samochodowy S.A., Nadgoplańska Komunikacja Autobusowa, Usługi Transportowe Leszek Niespodziński, PKP PLK S.A. Dogodne położenie Gniewkowa pozwala na bezpośrednie połączenia z takimi miastami jak Inowrocław, Toruń, Olsztyn, Poznań-przez teren gminy przebiega linia kolejowa nr 53 relacji Poznań Wschód-Skandawa na trasie łączącej te dwa miasta występuje wiele dogodnych połączeń.

1.1.6. Gospodarka i turystyka

Gmina Gniewkowo przynależy do regionu o podstawowej funkcji rolniczej i dlatego też dominuje gospodarka rolna. Sprzyjają temu czarnoziemy, w miarę korzystne warunki klimatyczne (dobre nasłonecznienie, łagodny klimat) oraz ukształtowanie powierzchni (łagodna rzeźba terenu). Niekorzystny wpływ na rozwój rolnictwa wywiera niski wskaźnik opadów atmosferycznych.

Znaczącym działem gospodarki jest również leśnictwo.

Rolnictwo

Na obszarze gminy dominującą, a właściwie jedyną formą, jest rolnictwo indywidualne. Struktura agrarna gminy nie jest korzystna. Najwięcej w gminie jest gospodarstw do 1 ha.

Grupy obszarowe użytków rolnych	Liczba gospodarstw
Ogółem	1867
do 1 ha	1077
od 1 do 2 ha	196
od 2 do 5 ha	179
od 5 do 7 ha	57

od 7 do 10 ha	68
od 10 do 15 ha	90
od 15 do 20 ha	69
od 20 do 50 ha	54
od 50 do 100 ha	42
pow. 100 ha	21

* Podstawa: Urząd Miejski w Gniewkowie, ewidencja podatników 2013

Klasy bonitacyjne gruntów ornych (z sadami) i użytkami zielonymi

Grunty orne z sadami		Użytki zielone	
klasa	%udział	klasa	%udział
I	2,8	I	0,0
II	22,1	II	8,5
IIIA	31,8	II	20,4
IIIB	16,1	IV	40,0
IVA	11,8	V	25,5
IVB	8,1	VI	5,4
V	5,4	VIZ	0,1
VI	1,5		
VIZ	0,4		

*Podstawa: IUNG -Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa na Puławach 2012

Lasy i grunty leśne zajmują powierzchnię ok. 4,5 tys ha, czyli niespełna ¼ powierzchni ogólnej gminy. Położone są w kompleksach , z których na uwagę zasługują dwa:
 -kompleks części północnej gminy-stanowiący część rozległej Puszczy Bydgoskiej
 -znacznie mniejszy kompleks w południowej części gminy-pomiędzy miejscowościami Szadłowice, Wierzbiczany i Ostrowo. Jest on określany jako Lasy Balczewskie.
 Pod względem administracyjnym lasy w gminie należą do Nadleśnictwa Gniewkowo.

Produkcja roślinna i zwierzęca

W strukturze zasiewów dominują zboża. Na dalszych miejscach lokują się rośliny okopowe i warzywa. Wynika to z przydatności gleb, warunków klimatycznych oraz opłacalności produkcji.

Powierzchnia zasiewów

Wyszczególnienie	Ogółem	
	W ha	Ilość gospodarstw
Zboża razem	4754,40	408

ziemniaki	204,75	208
buraki cukrowe	756,83	129
rzepak i rzepik	852,44	63

* Źródło: Dane Główny Urząd statystyczny, Powszechny Spis Rolny 2010 r.

Hodowla obejmuje głównie trzodę chlewną i bydło. Jest to konsekwencją struktury zasiewów (zboża) oraz udziału użytków zielonych w ogólnej ilości użytków rolnych.

Zwierzęta hodowlane	Ilość sztuk	Ilość gospodarstw
Bydło	2551	132
- w tym krowy	1002	95
Trzoda chlewna	13432	158
- w tym lochy	1218	
Konie	99	13
Kury	76347	205

* Źródło: Dane Główny Urząd Statystyczny, Powszechny Spis Rolny 2010 r.

Działalność gospodarcza

Choć w gminie dominuje rolnictwo i gospodarka leśna nie brak jest również podmiotów prowadzących działalność w sektorze usług, produkcji czy przetwórstwa rolno – spożywczego.

Najbardziej znane z nich to:

- „Bonduelle Polska” S.A. (przetwórstwo owocowo-warzywne),
- „Cykoria” S.A. w Wierchosławicach (koncentraty spożywcze, przyprawy, susze),
- KCB Interlight sp. z o.o. (produkcja świec),
- INTERFLANSCH Sp. z o.o. ,
- KDM Automatyka
- Kujawska Grupa Producentów „Warzywa Groblewskich”
- Przedsiębiorstwo Komunalne „Gniewkowo” Sp. z o. o.
- wiele mniejszych firm, banki

Wymienione firmy cechują się ukształtowaną pozycją na rynku i są częścią koncernów o zasięgu międzynarodowym lub współpracują z takimi podmiotami w kraju i poza granicami.

Podmioty nowo zarejestrowane			
	2010	2011	2012
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	70	72	61
Sektor prywatny	70	72	61
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	67	66	56

Spółki handlowe	0	3	0
Spółki z udziałem kapitału zagranicznego	0	2	0
Spółdzielnie	0	1	0

* Podstawa: Dane Główny Urząd Statystyczny 2012 r.

Turystyka

Rekreacja

Gmina Gniewkowo posiada duże możliwości rozwoju turystyki. Dotyczy to zarówno turystyki pobytowej, kwalifikowanej, jak i wypoczynku sobotnio – niedzielnego. O dużym potencjale w tej dziedzinie przesądzają: dogodne położenie komunikacyjne, bliskość Torunia i Inowrocławia, występowanie dużych kompleksów leśnych i obszarów chronionych; niewielki stopień degradacji środowiska naturalnego, zbiorniki wody stojącej i ciekawe obiekty kultury materialnej.

Potencjalni turyści mają do dyspozycji kilka szlaków turystycznych:

- Szlak im. Gen. Władysława Sikorskiego - początek obok dworca PKS w Inowrocławiu, dalej do Balczewa, Parchania, skąd prowadzi na drogę Szadłowice – Gąski i przez Ostrowskie Błota prowadzi do Wierzbiczana /zespół pałacowo-parkowy z XIX w. Następnie drogą polną /kapliczka przydrożna/ wychodzącą przy byłej siedzibie - Zakłady „Ceram” w Gniewkowie, wzdłuż betonowego ogrodzenia wychodzi na ul. Kolejową, przecina tory kolejowe.
- Szlak żółty ma początek przy dworcu PKP Gniewkowo, który wraz ze szlakiem czerwonym wiedzie ul. Dworcową do Ratusza, gdzie umieszczona jest tablica 700-lecia nadania praw miejskich.
- Szlak Czerwony wiedzie przez Gniewkowo - ulicami: Rynek, Sobieskiego, Kościelną, Cmentarną /cmentarz – groby żołnierzy/. Dalej prowadzi ul. Cmentarną, duktami leśnymi prowadzącymi do monumentalnego pomnika z 1965 r. i 8 zbiorowych mogił zamordowanych przez hitlerowców 4 tys. Polaków i Żydów w latach 1939-1943. Krzyżuje się ponownie ze szlakiem żółtym. Od pomnika szlak biegnie w stronę Leśniczówki Suchy Las, skrajem lasu, powyżej lustra jezior: Starego i Nowego, aż do parkingu leśnego i wychodzi w Suchatówce na drogę Toruń-Gniewkowo. Z szosy osiąga przystanek kolejowy Suchatówka, gdzie następuje jego koniec.
- Szlak rowerowy /zielony/ z Torunia przez Cierpice do Gniewkowa, Lipie, Lipionka, Gąski, Parchanie. Szlak otwarty w 2006 roku.

Budownictwo letniskowe

Na terenie gminy budownictwo letniskowe to przede wszystkim domki działkowców zrzeszonych w ramach Pracowniczych Ogródków Działkowych POD SIŁA i POD GNIEWKO.

Baza noclegowa

Baza noclegowa w gminie Gniewkowo to: Zajazd Harasówka w Gniewkowie dysponujący 31 pokojami i miejscami noclegowymi dla 60 osób, Restauracja Eden z 23 łózkami hotelowymi, Nadleśnictwo Gniewkowo.

Pola biwakowe – nie występują

Gospodarstwa agroturystyczne

Gospodarstwo agroturystyczne to oferta dla lubiących spokój, ciszę, z dala od zgiełku i ruchu. W pobliżu znajduje się las i jeziora. Gospodarstwo oferuje jazdę konną, przejażdżki bryczką i kuligi oraz naukę jazdy konnej. Na terenie gospodarstwa istnieje możliwość łowienia ryb w stawie, grillowania, biesiadowania przy ognisku, a w sezonie - grzybobrania. Do dyspozycji gości pozostają rowery i bilard. Gospodarstwo w Zajezerzu 33, Lecha Sienkiewicza „Sienkiewiczówka” posiada 6 miejsc noclegowych. Gospodarstwa agroturystyczne znajdują się również w miejscowości Murzynko 27A - Marcin Nowicki i Murzynno 1- Krystyna Różycka „Kujawska zagroda”.

Trasy spacerowe

Ulubionym miejscem spacerów mieszkańców Gniewkowa są tereny podmiejskich ulic – Cmentarnej, Zajezernej, Parkowej, Działkowców i Powstańców Wielkopolskich oraz trasy leśne.

Wędkarstwo

Miłośnicy tego sportu mogą wędkować na jeziorze Suchatówka i wodach Michałowa. Mogą także się zryzać w ramach Koła Wędkarskiego PZW w Gniewkowie oraz Stowarzyszenie OKOŃ.

Łowiectwo i myślistwo

Na terenie gminy działa 6 Kół Łowieckich.

Grzybiarstwo

Zbieranie grzybów odbywa się w lasach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie Gniewkowa.

Gastronomia

Na terenie gminy funkcjonują niżej wymienione placówki gastronomiczne:

- Restauracja w Zajeździe Harasówka w Gniewkowie;
- Restauracja EDEN w Gniewkowie;
- Restauracja Muza w Gniewkowie;
- Pizzeria Mexicana w Gniewkowie;
- Restauracja Szum Lasu w Suchatówce.

Parkingi dla turystów

Przy jeziorze Suchatówka funkcjonuje parking leśny.

1.2.Zasoby Urzędu Miejskiego

W celu analizy potencjału urzędu została wykorzystana metoda analizy zasobów zastosowana w przekroju różnych funkcji realizowanych przez Urząd Miejski.

1.2.1. Zasoby finansowe

Metoda tworzenia budżetu obrazuje podejście samorządu do realizowanych celów i zadań. Wyróżnia się dwie podstawowe metody tworzenia budżetu gminy. Są to metoda dochodowa i metoda wydatkowa. Metoda dochodowa jest metodą sztywną, która nie uwzględnia zmieniających się w czasie potrzeb mieszkańców. Wydatkowa metoda tworzenia budżetu jest o wiele elastyczniejsza i umożliwia lepsze wykorzystanie środków finansowych. Jednak metodę dochodową uważa się powszechnie za bezpieczniejszą.

Budżet gminy Gniewkowo tworzony jest metodą dochodową.

W ostatnich latach budżet gminy systematycznie powiększał się, co obrazuje poniższa tabela. Na uwagę zasługują systematycznie rosnące dochody własne gminy. Gmina posiada jednak zrównoważony budżet i utrzymuje zdolność kredytową.

Kategoria	Lata						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
dochody własne	12.336.948	14.844.954	15.541.573	13.949.458	15.194.911	16.584.566	19.035.151
dochody ogółem	28.841.585	33.109.507	34.093.722	35.964.066	41.265.697	39.638.659	41.498.338
wydatki	28.267.797	34.697.475	37.467.862	46.207.430	40.481.244	37.864.110	41.207.697

*Źródło: sprawozdania finansowe Gminy Gniewkowo 2007-2013

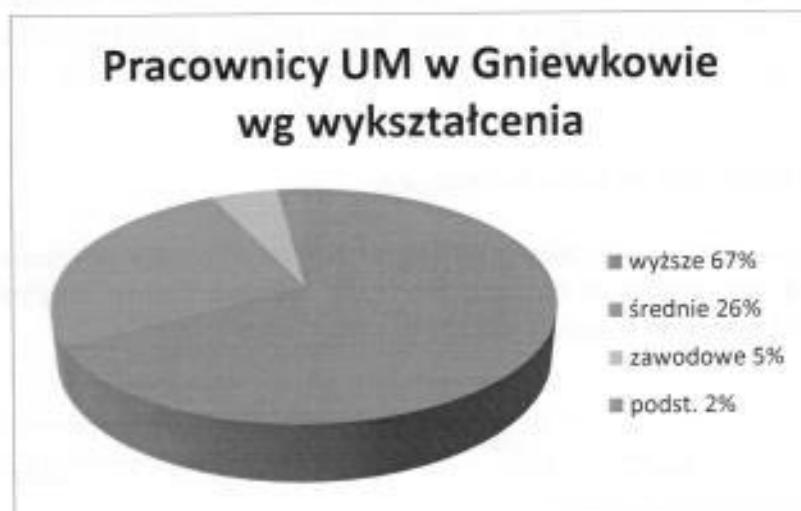
Struktura dochodów własnych gminy Gniewkowo w ujęciu kwotowym przedstawia się następująco:

Kategoria	Kwota (PLN)
razem	19.035.151
podatek rolny	1.443.219
podatek od nieruchomości	7.648.369
podatek od środków transportowych	268.558
wpływy z opłaty skarbowej	32.114
podatek od czynności cywilnoprawnych	343.609
dochody z majątku gminy	376.794
wpływy z usług	581.216
udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa	5.592.140
Pozostałe dochody własne	2.749.132

*Opracowanie: na podstawie sprawozdań finansowych Gminy Gniewkowo 2013

1.2.2.Zasoby kadrowe

Pracownicy Urzędu Miejskiego w Gniewkowie to dobrze wykształcona i doświadczona kadra. 67% ogółu to osoby z wykształceniem wyższym, 26 % legitymuje się wykształceniem średnim, zaś osoby z wykształceniem zawodowym 5% i podstawowym 2% stanowią pracowników zatrudnionych do obsługi technicznej urzędu. Doskonalenie zawodowe jest realizowane poprzez coroczne szkolenia i kursy.

*Źródło: Urząd Miejski Gniewkowo, Kadry i BHP, 2013 r.

1.2.4.Zasoby organizacyjne

Struktura organizacyjna urzędu jest oparta na trzech podstawowych referatach:

- Referacie organizacyjno – administracyjnym;
- Referacie finansowym;
- Referacie rozwoju i promocji gminy.

Stanowiska i ich zadania opisane są w regulaminie organizacyjnym.

W celu realizacji zadań w gminie funkcjonują następujące jednostki organizacyjne:

- Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Gniewkowie;
- Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gniewkowie;
- Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Gniewkowie;
- Samorządowy Zespół Ekonomiczno – Administracyjny Szkół;
- Szkoła Podstawowa Nr 1 w Gniewkowie;
- Szkoła Podstawowa w Wierzchosławicach;
- Szkoła Podstawowa w Szadłowicach;
- Szkoła Podstawowa w Kijewie;
- Samorządowe Przedszkole w Gniewkowie;
- Gimnazjum nr 1 w Gniewkowie;
- Szkoła Podstawowa w Murzynie;
- Szkoła Zawodowa w Gniewkowie;

- Przedsiębiorstwo Komunalne „Gniewkowo” sp. z o.o.

Przedstawiona powyżej analiza potencjału strategicznego gminy wskazuje, że największym jej kapitałem pozostają ludzie. To właśnie zasoby kadrowe Urzędu Miejskiego będą decydować o możliwościach rozwojowych gminy. Dzięki właściwemu zarządzaniu i wyborowi priorytetów możliwe będzie jak najlepsze wykorzystanie dostępnych środków. W krótkim okresie czasu nie należy się bowiem spodziewać znaczącego wzrostu dochodów własnych gminy, jak również znaczącego wzrostu środków wynikających z zadań zleconych. Dopiero po realizacji Strategii i związanych z nią programów spodziewana jest poprawa sytuacji budżetowej gminy.

2. Pozycjonowanie strategiczne gminy i kierunki rozwoju

W planowaniu strategicznym stosowane są różne techniki analityczne oraz sposoby dochodzenia do konstruktywnych wniosków. Z uwagi na wagę zagadnienia należy przy tym korzystać ze sprawdzonych metod. Planowanie strategiczne powinno zostać podporządkowane następującym regułom:

- nazwanie, określenie, zdefiniowanie problemu (to, jak zdefiniujemy problem w dużym stopniu określa, które cele i metody powinny być zastosowane, aby ocenić przydatność alternatywnych rozwiązań. Ma to bezpośredni wpływ na wybór konkurencyjnych opcji);
- przyjęcie kryteriów ewaluacyjnych (pod jakimi względami będziemy porównywali ze sobą i oceniali sposoby rozwiązania);
- określenie konkurencyjnych sposobów postępowania (zakładamy, że zawsze da się wyróżnić kilka sposobów rozwiązania problemu, należy je też opisać ze szczegółami);
- prezentacja alternatyw i ich selekcja (w tym kroku następuje ocena alternatyw według ustalonych kryteriów ewaluacyjnych i wybór jednej z nich);
- bieżące monitorowanie i ewaluacja wyników wybranej do realizacji polityki (po wyborze sposobu rozwiązania konieczną jest stała ocena czy przyjęte rozwiązanie wpływa w zamierzony sposób na rzeczywistość społeczną).

W praktyce najczęściej wykorzystywaną metodą jest Analiza SWOT. Skrót SWOT pochodzi od czterech angielskich słów: Strengths (silne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse), Threats (zagrożenia). Metoda ta pozwala na ocenę wewnętrznych i zewnętrznych czynników wpływających na rozwój badanej organizacji. Analiza SWOT opiera się na badaniu dwóch grup czynników: wewnętrznych i zewnętrznych. Każda grupa rozpatrywana jest pod kątem dodatniego i ujemnego wpływu na badaną organizację.

W formie graficznej analizę SWOT można przedstawić następująco

		Uwarunkowania	
		wewnętrzne	zewnętrzne
Wywierany wpływ	pozytywny	Silne strony	Szanse
	negatywny	Słabe strony	Zagrożenia

W prezentowanej tabeli poszczególne określenia oznaczają:

Silne strony – to pozytywne zjawiska wynikające z samej organizacji (np. wysoki poziom wiedzy kadry, znajomość lokalnych uwarunkowań itp.)

Słabe strony – to negatywne zjawiska wpływające na ograniczenie szans i możliwości rozwojowych organizacji, na które ma ona wpływ (np. słaba komunikacja wewnętrzna, brak koordynacji działań. itp.)

Szanse – to pozytywne zjawiska, które stwarzają możliwości rozwojowe niezależne od działań organizacji (np. położenie geograficzne)

Zagrożenia – to negatywne zjawiska wypływające z otoczenia organizacji, niezależne od jej działań (np. niedoskonałość rozwiązań prawnych, konkurencyjność sąsiednich podmiotów, pogarszanie wskaźników makroekonomicznych itp.).

3. TABELA ANALIZY SWOT

Tabela nr 1 - GOSPODARKA GMINY GNIEWKOWO	
Mocne strony	Słabe strony
-Korzystne położenie komunikacyjne pomiędzy Toruniem a Inowrocławiem. -Istnienie nadwyżki siły roboczej, możliwe do wykorzystania przez ewentualnie powstające przedsiębiorstwa. -Możliwości wyodrębnienia terenów pod inwestycje dla potencjalnych inwestorów. -Występowanie jezior i kompleksów leśnych o dużych walorach rekreacyjnych i turystycznych. -Obecność dużych przedsiębiorstw dających szansę zatrudnienia -Rosnący udział w gospodarce narodowej przedsiębiorstw z branży rolno spożywczej -Wysoka atrakcyjność (osiedleńcza) i inwestycyjna –otoczenie przyrodnicze -Prowadzenie spójnej przestrzeni polityki miasta.	-Ograniczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej wynikające z rolniczego charakteru gminy. -Brak znaczącego popytu wewnętrznego, wynikający ze stosunkowo niskich dochodów mieszkańców gminy. -Niski poziom innowacyjności.
Szanse	Zagrożenia
-Aktywna polityka władz samorządowych nastawiona na pozyskanie inwestorów zewnętrznych oraz rozwój przedsiębiorczości mieszkańców. -Wspieranie działań lokalnych poprzez wyspecjalizowane instytucje działające na szczeblu ogólnokrajowym. -Modernizacja gminy poprzez rozbudowę infrastruktury technicznej i drogowej -Rosnąca atrakcyjność gminy pod względem kultury, historii i przyrody	-Brak stałej i wspólnej polityki państwa z samorządem w zakresie wspierania inwestycji strukturalnych -Niewłaściwa polityka państwa oraz wspieranie koncepcji centralistycznych będących zagrożeniem samorządności w Polsce. -Pogarszanie się opłacalności produkcji rolnej w kraju -Brak inwestorów wewnętrznych i zewnętrznych. -Dalszy wzrost bezrobocia w skali kraju

-Promocja walorów gospodarczych.

Tabela nr 2 – MIESZKAŃCY GMINY GNIEWKOWO

Mocne strony	Słabe strony
-Korzystne proporcje grup ludności w wieku produkcyjnym do grupy osób w wieku poprodukcyjnym. -Dodatni przyrost naturalny na terenie gminy. -Aspiracje mieszkańców dotyczące uzupełniania wykształcenia, podnoszenia kwalifikacji zawodowych, zdobywania przez młodzież wykształcenia na poziomie co najmniej średnim. -Aktywne działanie grupy lokalnych liderów, animatorów życia społecznego na terenie gminy. -Migracja ludności z dużych miast -Pielęgnacja folkloru i tradycji.	-Brak uczestnictwa dużych grup ludności w życiu gminy oraz brak więzi na poziomie wspólnoty samorządowej. -Trudna sytuacja ekonomiczna dużych grup ludności spowodowana bezrobociem oraz niską opłacalnością produkcji rolnej.
Szanse	Zagrożenia
-Dobre położenie i oddziaływanie dużego ośrodka miejskiego-Torunia i Inowrocławia -Wykorzystanie potencjału osób dotąd nieuczestniczących w życiu społecznym gminy. -Pozytywne skutki ożywienia gospodarczego i rozwoju kraju -Pozytywne tendencje demograficzne (wzrost liczby urodzeń) wynikające z przyjętych rozwiązań systemowych („becikowe”). -Rozbudowa infrastruktury na terenach wiejskich -Poprawa stanu środowiska oraz świadomości ekologicznej -Promocja zdrowia i aktywności sportowej -Rozwój bazy sportowej jako aktywna forma wypoczynku -Poprawa estetyki budynków w centralnej (rewitalizowanej) części miasta -Przebudowa linii kolejowej nr 353 Inowrocław- Gniewkowo -Toruń- Jabłonowo Pomorskie.	-Starzenie się społeczeństwa. -Zatrzymanie pozytywnych tendencji rozwojowych w skali ogólnokrajowej. -Migracja młodych i wykształconych mieszkańców do ośrodków miejskich oraz emigracja -Brak współdziałania i integracji mieszkańców.

Tabela nr 3 – BEZROBOCIE I RYNEK PRACY NA TERENIE GMINY GNIEWKOWO

Mocne strony	Słabe strony
-Przyrost liczby przedsiębiorstw i wzrost poziomu przedsiębiorczości na terenie gminy. -Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Inowrocławiu. -Gotowość podejmowania przez młodych ludzi nowych wyzwań i elastyczne reagowanie na potrzeby rynku pracy.	-Wysokie bezrobocie na terenie powiatu -Trudna sytuacja dużej liczby osób bezrobotnych, którym nie przysługuje już zasiłek. -Apatia i bierność osób długotrwale bezrobotnych. -Występowanie dużej grupy osób o kwalifikacjach, na które brak jest zapotrzebowania ze strony rynku pracy.
Szanse	Zagrożenia
-Istnienie programów i funduszy na poziomie powiatowym i wojewódzkim, których celem jest ograniczanie bezrobocia i jego skutków. -Podnoszenie kwalifikacji i przekwalifikowanie bezrobotnych. -Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi nowych firm i nowych miejsc pracy -Pozytywne skutki wzrostu gospodarczego przekładające się na przyrost miejsc pracy.	-Brak miejsc pracy dla młodzieży, duży odsetek osób bezrobotnych z niskim poziomem wykształcenia. -Niewielka efektywność podejmowanych działań w obszarze aktywizacji bezrobotnych i środków mających poprawiać ich konkurencyjność na rynku pracy. -Wykluczenie komunikacyjne -Duża skala zatrudnienia w szarej strefie, szczególnie na terenach wiejskich.

Tabela nr 4 – STAN OŚWIATY, KULTURY I TURYSTYKI NA TERENIE GMINY GNIEWKOWO

Mocne strony	Słabe strony
-Wykształcona, zaangażowana i doświadczona kadra nauczycielska w szkołach gminy. -Czyste środowisko naturalne, istnienie kompleksów leśnych-Puszcza Bydgoska -Wysoki poziom promocji gminy i jej walorów turystycznych. -Występowanie zabytków oraz obszarów prawnie chronionych mogących przyciągać turystów na tereny gminy. -Pielęgnowanie folkloru i tradycji kulturowych -Prężna działalność MGOKSiR -Rozbudowana infrastruktura sportowo-rekreacyjna.	-Brak miejsc parkingowych -Degradacja istniejących zbiorników wody stojącej – Jeziora w Zajeźdzu i Suchatówce. -Braki w szeroko pojętej infrastrukturze w postaci pól biwakowych, kempingów, ścieżek rowerowych w stosunku do potrzeb -Niewystarczające środki na utrzymanie obiektów dziedzictwa kulturowego.
Szanse	Zagrożenia

-Wykorzystanie szans wynikających z funduszy stypendialnych. -Kontynuacja wprowadzania multimediiów do procesów dydaktycznych w szkołach oraz w kształceniu dorosłych. -Wykorzystanie środków pochodzących z różnych funduszy pomocowych. -Działalność lokalnych stowarzyszeń nastawionych na kultywowanie tradycji i obyczajów. -Rewaloryzacja i konserwacja obiektów jako utrzymanie wartości historyczno-kulturowych gminy.	-Brak aspiracji edukacyjnych wśród rodzin zagrożonych wykluczeniem. -Niewystarczające fundusze na oświatę przekazywane z budżetu centralnego. -Niewystarczająca ilość środków na animowanie życia kulturalnego na terenie gminy i wspieranie lokalnych inicjatyw w tym zakresie. -Apatia i bierność części ludności i jej brak zainteresowania dla życia i spraw gminy. -Brak działań do tworzenia tzw. "małej retencji wody" -Postępująca degradacja obszarów o dużym znaczeniu przyrodniczym.
--	--

Tabela nr 5 – UWARUNKOWANIA BEZPIECZEŃSTWA OBYWATELI (W TYM BEZPIECZEŃSTWA SOCJALNEGO), ADMINISTRACJA

Mocne strony	Słabe strony
-Działalność władz gminy, funkcjonariuszy policji, straży pożarnej i ich współpraca ze społecznością lokalną. -Prężne i skuteczne działanie Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gniewkowie. -Monitoring miasta -Utworzenie Straży Miejskiej.	-Braki w wyposażeniu służb policji w środki techniczne, środki łączności i pojazdy służbowe. -Duża grupa osób – beneficjentów pomocy społecznej. -Bierność i apatia dużej części osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, nasilanie się postaw roszczeniowych. -Odtwarzanie się struktury społecznej w części dotyczącej rodzin patologicznych – dziedziczenie patologii.
Szanse	Zagrożenia
-Przekazywanie wyższych dotacji centralnych na utrzymanie bezpieczeństwa i politykę społeczną w sytuacji wzrostu gospodarczego. -Zwiększenie monitoringu miasta -Zintegrowany system ratownictwa z powiadamianiem sms o zagrożeniach.	-Wzrost przestępczości i uzależnień, zwłaszcza wśród nieletnich. -Coraz większy zakres występowania niekorzystnych zjawisk społecznych. -Niekorzystne oddziaływanie rodzin patologicznych, dziedziczenie ubóstwa, patologii, dysfunkcji. -Brak spójnej i całościowej polityki państwa w zakresie pomocy społecznej. -Systematycznie wzrastające natężenie ruchu drogowego w osi drogi krajowej nr 15 oraz drogi wojewódzkiej w kierunku Złotniki Kujawskie, Dąbrowa Biskupia.

4.Określenie pozycji strategicznej gminy

Analiza SWOT określa możliwości wyborów strategicznych w kategorii maksymalizowania szans płynących z otoczenia i mocnych stron organizacji lub minimalizowania zagrożeń występujących w otoczeniu i słabych stron organizacji.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że należy wykorzystać szansę jaka pojawia się w postaci dotacji z funduszy Unii Europejskiej. Sprzyjające dla rozwoju gminy są: dobra sytuacja gospodarcza, dobre nastroje konsumenckie i zmiana stylu życia wielu Polaków.

Należy wykorzystać dogodne do rozwoju turystyki warunki środowiska naturalnego.

Zdecydowanie słabymi stronami są mała mobilność społeczna, niechęć do ryzyka i niski poziom wykształcenia społeczeństwa gminy. Są to naturalne czynniki, które negatywnie wpływają na poziom innowacyjności i przedsiębiorczości.

II.WIZJA I MISJA GMINY

Ustawa o samorządzie gminnym stanowi, że do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, a zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do podstawowych zadań gminy. Przepisy te mają duży wpływ na formułowanie celu nadrzędnego (misji), albowiem zaspokajanie potrzeb wspólnoty jest tym, do czego gmina została powołana.

Wizja gminy Gniewkowo sformułowana została następująco:

Gmina Gniewkowo - gminą z dobrze rozwiniętą infrastrukturą społeczną, techniczną i turystyczną - atrakcyjna dla mieszkańców i przyjazna inwestorom zgodnie z mottem „przez historię do rozwoju i nowoczesności”.

Biorąc powyższe pod uwagę zdecydowano się przyjąć następujące brzmienia misji:

Zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców, poprzez rozwój społeczny, gospodarczy, rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej przy uwzględnieniu równowagi środowiska przyrodniczego i kulturowego.

„Przez podniesienie jakości życia rozumie się istotną poprawę stanu i wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród obywateli, możliwość korzystania z funkcjonalnej i łatwo dostępnej infrastruktury technicznej i społecznej, życie w czystym, zdrowym i sprzyjającym środowisku przyrodniczym, uczestnictwo w życiu demokratycznym, uczestnictwo w kulturze i turystyce, przynależność do zintegrowanej, pomocnej wspólnoty lokalnej, umożliwiającej lepszą harmonizację życia rodzinnego i zawodowego oraz aktywność w ramach społeczeństwa obywatelskiego.”

Źródło: Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015

III.CELE STRATEGICZNE

Przeprowadzona diagnoza otoczenia strategicznego gminy i jej potencjału oraz analiza SWOT pozwoliły na ustalenie celów strategicznych zmierzających do realizacji misji gminy Gniewkowo. Są to cele ambitne, realne i mierzalne.

Cel strategiczny 1

Zapewnienie wysokiej jakości usług publicznych świadczonych przez Gminę

Cel strategiczny 2

Poprawa jakości życia na obszarze Gminy

Cel strategiczny 3

Zwiększenie atrakcyjności turystycznej Gminy

Cel strategiczny 4

Budowa kapitału ludzkiego i aktywizacja zawodowa mieszkańców Gminy oraz aktywizacja terenów wiejskich

Cel strategiczny 5

Wzmacnianie potencjału gospodarczego Gminy

Celom strategicznym zostały przypisane cele szczegółowe.

Cel strategiczny 1

Zapewnienie wysokiej jakości usług publicznych świadczonych przez Gminę

Cele szczegółowe

- 1.1. Standaryzacja usług dla mieszkańców oraz współpraca jednostek organizacyjnych***
- 1.2. Aktualizacja systemu zarządzania jakością.***
- 1.3. Dostarczenie wysokiej jakości usług komunalnych.***
- 1.4. Opracowanie i wdrożenie standardów kompetencji dla pracowników i instytucji***
- 1.5. Wdrożenie systemu zarządzania finansami.***

Działania

- Poprawa estetyki budynków użyteczności publicznej
- Kompleksowa komputeryzacja i wdrożenie e-urzędu.
- Wdrożenie systemu potrzeb szkoleniowych i podnoszenie kompetencji pracowników samorządowych

Cel strategiczny 2

Poprawa jakości życia na obszarze Gminy

Cele szczegółowe

- 2.1. Kontynuacja rewitalizacji starej części miasta
- 2.2. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej i komunikacyjnej.
- 2.3. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej.
- 2.4. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.
- 2.5. Realizacja systemu segregacji odpadów
- 2.6. Porządkowanie ukształtowania przestrzeni publicznej.
- 2.7. Kontynuacja działań zmierzających do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców gminy

Działania

- Budowa nowych budynków socjalnych i komunalnych
- Rewitalizacja Parku Wolności poprzez budowę centrum rekreacyjno-sportowego-amfiteatr; rozbudowa stadionu im. M.Teppera; zagospodarowanie zielonej przestrzeni
- Realizacja i monitorowanie systemu gospodarki odpadami
- Budowa skateparku na terenie rekreacyjnym przy ul. Piasta
- Montaż urządzeń mini-siłowni dla osób dorosłych na terenie rekreacyjnym przy ul. Piasta
- Rozwój i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej poprzez rozbudowę oczyszczalni ścieków w Gniewkowie
- Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej, komunikacyjnej, sportowej i rekreacyjnej na terenie gminy
- Modernizacja nawierzchni ul. 17 Stycznia w Gniewkowie (II etap)
- Modernizacja nawierzchni ul. Cmentarna
- Modernizacja nawierzchni ul. 700-lecia
- Modernizacja nawierzchni ul. Pająkowskiego
- Modernizacja nawierzchni ul. Kolejowej w Gniewkowie
- Modernizacja nawierzchni Osiedle Toruńskie w Gniewkowie
- Modernizacja nawierzchni ul. Kątnej i Spokojnej w Gniewkowie
- Modernizacja nawierzchni ul. Piasta w Gniewkowie
- Modernizacja nawierzchni ul. Zajezernej w Gniewkowie
- Modernizacja nawierzchni ul. Ogrodowej w Gniewkowie
- Modernizacja nawierzchni ul. Jęczmiennej w Gniewkowie
- Modernizacja nawierzchni ul. Żytniej w Gniewkowie
- Modernizacja nawierzchni ul. Cegielnej w Gniewkowie
- Modernizacja nawierzchni ul. Parkowej w Gniewkowie
- Modernizacja nawierzchni ul. Kwiatowej w Gniewkowie
- Modernizacja nawierzchni ul. Rzemieślniczej w Gniewkowie
- Modernizacja nawierzchni ul. Dreckiego w Gniewkowie
- Modernizacja nawierzchni placu na Rynku w Gniewkowie
- Modernizacja nawierzchni ul. Paderewskiego w Gniewkowie
- Modernizacja drogi gminnej Gniewkowo – Wielowieś – Wierzchosławice
- Modernizacja drogi gminnej Zajezerze – Suchatówka
- Modernizacja dróg osiedlowych Chrzastowo I
- Budowa ścieżki rowerowej Wierzchosławice - Więclawice

- Budowa ścieżki rowerowej Perkowo – Suchatówka
- Budowa ścieżki rowerowej Gniewkowo-Chrzastowo
- Budowa ścieżki rowerowej Lipie –Murzynko
- Budowa ścieżki rowerowej Lipie -Gąski
- Remont chodników: ul. Inowrocławska, ul. Przemysłowa, ul. Dreckiego (środek osiedla)
- Modernizacja parkingów : przy gimnazjum, przy synagodze, przy Polomarkecie,
- Budowa placu zabaw przy ul. Księstwa Gniewkowskiego
- Uzupełnienie oświetlenia ulicznego
- Budowa infrastruktury technicznej –sieci wodociągowe: ul. Zajezierna, ul. Inowrocławska, Chrzastowo II, i kanalizacyjne: ul. Cmentarna, Kasprowicza, ul. Osieckiej, ul. Parkowa, ul. Konopnickiej, miejscowości : Suchatówka, Murzynno, Murzynko, Klepary , Chrzastowo II, Szpital, Gąski, Lipionka
- Rozbudowa monitoringu miejskiego
- Budowa Środowiskowego Domu Samopomocy, warsztaty terapii zajęciowej
- Sms-owe powiadamianie o zagrożeniach np. pogodowych

Cel strategiczny 3 ***Zwiększenie atrakcyjności turystycznej Gminy***

Cele szczegółowe

3.1 Rozwój i promocja gminy poprzez historię

3.2.Rewitalizacja starej części miasta

3.3 Promocja walorów przyrodniczych

Działania

- Budowa fontanny (Rynek)
- Budowa baszty (Rynek)
- Działania na rzecz odnowy kamienic
- Uzupełnienie zabudowy rynku
- Podświetlenie pierzei rynku
- Modernizacja ul. Kątnej jako element rewitalizacji
- Przełożenie kostki brukowej na rynku
- Działalność muzeum jako miejsca wystaw, koncertów, pokazów multimedialnych
- Budowa parkingu dla autokarów przy drodze krajowej na potrzeby Szlaku Piastowskiego
- Renowacja miejsc pamięci
- Budowa boiska wielofunkcyjnego w miejscowościach Wierzchosławice, Murzynno, Szadłowice i Kijewo
- Remont boisk sportowych w miejscowościach Wierzchosławice i Węclawice
- Nawiązanie współpracy z Polskim Towarzystwem Turystyczno-Krajoznawczym
- Kontynuacja prac wykopaliskowych w Gąskach oraz przygotowanie prezentacji i promocja miejsca wykopalisk

- Organizacja imprez kulturalnych: Dni Księstwa Gniewowskiego, Jarmarki, dożynki, Powiatowy przegląd piosenki folklorystycznej, biegi w ramach Grand Prix
- Szkoły-jako element infrastruktury turystycznej, promujące Szlak Piastowski, szlak bursztynowy, kurhany w Gąskach oraz wioski krzyżackie
- Zagospodarowanie terenu „Góry czarownic”
- Tworzenie małej architektury nawiązującej do dawnego wyglądu miasta
- Działalność gminy w Organizacji Turystycznej Szlak Piastowski
- Wydanie folderu promującego walory kulturowe, historyczne i gospodarcze gminy
- Renowacja obiektów zabytkowych dla potrzeb turystyki
- Organizowanie konferencji i wykładów nt. historii miasta
- Oznakowanie szlaków pieszych, obiektów turystycznych

Cel strategiczny 4

Budowa kapitału ludzkiego i aktywizacja zawodowa mieszkańców Gminy oraz aktywizacja terenów wiejskich

Cele szczegółowe

- 4.1. Poprawienie standardów jakości usług instytucji pomocy społecznej.
- 4.2. Podnoszenie i dostosowanie kwalifikacji bezrobotnych do wymogów rynku pracy.
- 4.3. Upowszechnienie edukacji szkolnej i przedszkolnej.
- 4.4. Kontynuacja systemu staży i praktyk zawodowych w oparciu o współpracę z lokalnymi przedsiębiorcami.
- 4.5. Upowszechnianie kształcenia ustawicznego jako czynnika oddziałującego na sytuację na rynku pracy.
- 4.6. Dostosowanie kwalifikacji nauczycieli do wymogów związanych ze strategicznymi kierunkami rozwoju kształcenia i rynku pracy.
- 4.7. Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców gminy.

Działania

- Aktywizacja obszarów wiejskich przy wykorzystaniu dostępnej infrastruktury
- Rozbudowa infrastruktury sportowej na terenach wiejskich
- Zakładanie stowarzyszeń, kół
- Organizacja imprez gminnych na terenach wiejskich
- Zakup namiotów i systemu wystawienniczego dla sołectw
- Zachęcanie części rolniczej gminy do zakładania działalności turystyczno-wypoczynkowych i agroturystyki, wykorzystanie zabudowy zagrodowej

Cel strategiczny 5

Wzmacnianie potencjału gospodarczego Gminy

Cele szczegółowe

- 5.1. Opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego pod kątem inwestycji m.in. przy drodze krajowej nr 15.

5.2. *Dbłość o sektor rolny jako potencjał gminy*

5.3. *Działanie na rzecz infrastruktury drogowej (trasa szybkiego ruchu).*

5.4. *Współpraca z przedsiębiorcami*

Działania

- Promocja terenów inwestycyjnych
- Przekazywanie bieżących informacji na stronie urzędu o możliwości pozyskania środków pomocowych
- Współpraca z PUP oraz zakładami pracy w zakresie zatrudniania bezrobotnych
- Organizacja warsztatów na terenie gminy dla osób zainteresowanych tworzeniem działalności gospodarczej przez MGOPS (kursy zawodowe,)
- Stworzenie warunków do lokowania zakładów produkcji rolno-spożywczej przemysłu drzewnego, przetwórstwa biomasy i firm zajmujących się działalnością proekologiczną jako inwestycje korzystne ze względu na zasoby naturalne.
- Rozwój przemysłu spożywczego przez wykorzystanie gruntów rolnych
- Opracowanie katalogu firm i ich promocja

Zrównoważony i planowy rozwój gminy określony Strategią pozostaje w zgodności z podstawowym dokumentem planistycznym województwa jakim jest Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2007 – 2020. W szczególności wpisuje się w następujące priorytety i działania:

Priorytetowy obszar działań 1. Rozwój nowoczesnej gospodarki;

Działanie 1.2. Wzmacnianie konkurencyjności regionalnej gospodarki rolnej;

Działanie 1.3. Promocja rozwoju turystyki;

Priorytetowy obszar działań 2. Unowocześnienie struktury funkcjonalno-przestrzennej regionu;

Działanie 2.1. Wspieranie rozwoju sieci osadniczej;

Działanie 2.2. Rozwój infrastruktury technicznej;

Działanie 2.3. Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego;

Działanie 2.4. Rozwój infrastruktury społecznej;

Działanie 2.5. Promocja dziedzictwa kulturowego;

Działanie 2.6. Zachowanie i wzbogacanie zasobów środowiska przyrodniczego;

IV.MONITOROWANIE REALIZACJI STRATEGII

Istotnym wymogiem, stawianym dokumentom strategicznym, jest wewnętrzny system monitorowania i ewaluacji postępów we wdrażaniu oraz osiąganiu założonych celów. Gromadzenie i interpretacja danych dotyczących Strategii pozwala na bieżące korekty działań komórek organizacyjnych i osób wdrażających Strategię w razie wystąpienia nieprawidłowości.

Wdrażanie Strategii będzie się odbywać poprzez plany operacyjne lub funkcjonalne programy działania. Istotnym elementem każdego programu jest szczegółowa projekcja alokacji środków na poszczególne cele i działania danego programu. Celowe jest stworzenie wokół strategii korzystnego klimatu dzięki włączeniu w proces opracowania

programów operacyjnych instytucji społecznych i gospodarczych. Szeroki horyzont, tworzony przez szereg współdziałających instytucji, przyczyni się wydatnie do sukcesu Strategii.

Przewiduje się powołanie do życia Zespołu ds. Wdrażania Strategii. Do głównych zadań Zespołu będzie należeć koordynowanie prac poszczególnych komórek i stanowisk merytorycznych, by osiągnąć efekt synergii w procesie wdrażania.

Zespół będzie odpowiedzialny za następujące zadania:

- koordynację prac instytucji, komórek i jednostek organizacyjnych urzędu miejskiego zaangażowanych we wdrażanie strategii;
- monitoring przebiegu realizacji strategii;
- dostarczanie syntetycznych informacji o procesach i uwarunkowaniach realizacyjnych Strategii Rozwoju dla Burmistrza Gniewkowa;
- nadzór nad prawidłowością realizacji Strategii.

Monitoring strategii dotyczy stałej obserwacji realizacji celów strategicznych oraz planów operacyjnych lub funkcjonalnych programów działania.

Monitoring wdrażania strategii służy:

- kontroli postępu realizacji planów operacyjnych;
- obserwacji i ocenie stanu zaawansowania konkretnych projektów umożliwiającej bieżącą identyfikację trudności w ich realizacji,
- ocenę zaangażowania komórek organizacyjnych i osób odpowiedzialnych za ich wdrażanie;
- weryfikację zgodności z założonymi celami oraz
- efektywność wykorzystania przeznaczonych na ich realizację środków.

Monitoring realizacji strategii powinien umożliwiać:

- korygowanie działań, jeśli nie przynoszą one zamierzonych efektów;
- reagowanie na zmiany sytuacji strategicznej.

Siedmioletni horyzont czasowy Strategii wymaga określenia mechanizmów jej uaktualniania oraz skuteczności jej realizacji. Burmistrz Gniewkowa co dwa lata poczynwszy od roku 2016 przedkładał będzie Radzie Miejskiej informacje dotyczącą postępu wytyczonych celów strategicznych i szczegółowych. W szczególności Zespół oceniać będzie stopień zrealizowania zadań określonych w odrębnych programach. Ocena ta pozwoli na potwierdzenie trafności wskazanych celów strategicznych oraz jeśli zajdzie taka potrzeba skorygowania przyjętych wcześniej priorytetów. Zmiana tych priorytetów może być również wynikiem zmiany ważnych, zewnętrznych czynników składających się na otoczenie społeczno - gospodarcze gminy.

PRZEWODNICZĄCY RADY

mgr Janusz Kozłowski